

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w KROŚNIE**

**STAN SANITARNO - HIGIENICZNY
MIASTA KROSNA
w 2016r.**

**KROSNO
Marzec 2017r.**

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie w 2016r. realizował zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności i żywienia,
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,

zgodnie z Ustawą z dnia 14.03.1985 o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r. , poz. 1412 z późn. zm.).

Wszystkie działania prowadzone były w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Wykonywanie wyżej wymienionych zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo – zdrowotnej. Zadania realizowane były zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na 2016 rok”, zawierającym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogram nadzoru nad obiektami. Ponadto prowadzono kontrole ponadplanowe, które podejmowane były w związku z działaniami akcyjnymi, na podstawie otrzymywanych zawiadomień i zgłoszeń.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- 1) higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach;
- 2) utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, dróg, ulic oraz osobowego i towarowego transportu kolejowego, drogowego, lotniczego i morskiego;
- 3) warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego;
- 3a) nadzoru nad jakością zdrowotną żywności;
- 4) warunków zdrowotnych produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi;
- 5) warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy;
- 6) higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz w ośrodkach wypoczynku;
- 7) higieny procesów nauczania;
- 8) przestrzegania przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne, ich mieszaniny lub wyroby w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych

i ich mieszaninach (Dz. U. z 2015 r. poz. 1203) obowiązków wynikających z tej ustawy raz z rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych;

- 9) przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28 i 875), rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych oraz rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi;
- 9a) zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 10) wymagań określonych w przepisach o zawartości niektórych substancji w dymie papierosowym.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy również:

- 1) kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej;
- 2) kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2001r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2015r. poz. 806), w zakresie warunków dotyczących higieny pracy w zakładach inżynierii genetycznej;
- 3) kontrola przestrzegania przepisów rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432), w zakresie identyfikacji organizmów genetycznie zmodyfikowanych w żywności oraz znakowania żywności genetycznie zmodyfikowanej;
- 4) kontrola przestrzegania przepisów rozporządzenia (WE) nr 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. dotyczącego możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie i zmieniającego dyrektywę 2001/18/WE (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 24, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 455), w zakresie przekazywania i przechowywania wymaganej dokumentacji dotyczącej żywności genetycznie zmodyfikowanej;
- 5) kontrola przestrzegania przepisów rozporządzenia (WE) nr 1946/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie transgranicznego przemieszczania organizmów genetycznie zmodyfikowanych (Dz. Urz. UE L 287 z 05.11.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 7, str. 650), w zakresie transgranicznego przemieszczania organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do bezpośredniego wykorzystania jako żywność w rozumieniu przepisów tego rozporządzenia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna kontroluje również spełnianie przez podmiot kontrolowany obowiązków, o których mowa w art. 23r ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.) dotyczących posiadania koncesji, wpisu do rejestru, zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Wychodząc naprzeciw wymaganiom zawartym w regulacjach prawnych i normalizacyjnych Unii Europejskiej, dążąc do publicznego podkreślenia kompetencji

w zakresie prowadzonych inspekcji i badań, umacniając wiarygodność i rzetelność, w Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Krośnie został wdrożony i jest nadal utrzymywany system zarządzania spełniający wymagania norm:

- **PN-EN ISO/IEC 17020** „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”,
- **PN-EN ISO/IEC 17025** „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”, z uwzględnieniem dokumentów Polskiego Centrum Akredytacji.

Cele polityki zarządzania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie uwzględniają głównie następujące kierunki działań:

- poprawę stanu zdrowia mieszkańców Miasta Krosna i Powiatu Krośnieńskiego poprzez działania zapobiegawcze i bieżące określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i wytycznych do działań na dany rok ustalonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- poprawę stanu sanitarno-higienicznego i sytuacji epidemiologicznej na terenie Miasta Krosna i Powiatu Krośnieńskiego poprzez realizację działań wynikających z zadań Wojewody Podkarpackiego, Prezydenta Miasta Krosna i Starosty Krośnieńskiego ze szczególnym uwzględnieniem obiektów, które nie spełniają wymagań sanitarnych.

Oddział Laboratoryjny PSSE Krosno posiada od 2005r. certyfikat akredytacji Laboratorium badawczego Nr AB 624 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji. Posiada udokumentowany, ciągle doskonalony system zarządzania zgodny z wymogami normy PN-EN ISO / IEC 17025 : 2005+Apl:2007+AC:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i norm związanych. Oddział Laboratoryjny włączony jest w zintegrowany system badawczy pionu laboratoryjnego województwa podkarpackiego w realizacji badań w pionach higieny żywności i żywienia, higieny komunalnej, higieny pracy i epidemiologii.

Oddział Laboratoryjny posiada akredytację w zakresie następujących oznaczeń:

- Salmonella, Listeria monocytogenes, bakterie z grupy coli, Escherichia coli, Enterobacteriaceae, liczba drobnoustrojów w produktach spożywczych;
- azotyny i azotany, sól kuchenna w mięsie i przetworach mięsnych, owocach, warzywach i ich przetworach;
- zawartości kwasów w napojach bezalkoholowych;
- zawartości kwasu benzoowego i jego soli w przetworach owocowych, warzywnych i napojach, zawartość kwasu sorbowego i jego soli w napojach bezalkoholowych, produktach owocowych i warzywnych;
- bakterii z grupy coli, bakterii grupy coli termotolerancyjne i Escherichia coli, przetrwalniki beztlenowców redukujące siarczyny, enterokoki kałowe, Clostridium perfringens łącznie ze sporami, liczba kolonii na agarze, pH, przewodność właściwa, mętność, zawartość azotynów i azotanów w wodzie, żelazo, jon amonowy;
- drgań mechanicznych o ogólnym oddziaływaniu na organizm człowieka, drgań mechanicznych przenoszonych na organizm człowieka przez kończyny górne, hałasu, oświetlenie elektryczne we wnętrzach, pobieranie i oznaczanie stężenia pyłu całkowitego i respirabilnego, mikroklimatu na stanowiskach pracy;
- kontrola skuteczności procesów sterylizacji (sporał A, sporał S), obecności i identyfikacji pałeczek Salmonella, Shigella, pałeczek z rodziny Enterobacteriaceae (wymaz z odbytu, kał, szczep).

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna na terenie miasta Krosna jest stabilna. W 2016r. nie obserwowano epidemicznego wzrostu zachorowań. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych przedstawiono w formie tabelarycznej, na podstawie zgłoszeń zachorowań, które wpłynęły do tutejszej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, następnie zostały zgłoszone w meldunkach i raportach sporządzonych za 2016r. W poniższym zestawieniu tabelarycznym ujęto dane dotyczące zachorowań w latach 2014-2016, co daje możliwość oceny sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych.

Lp.	Jednostka chorobowa	2014	2015	2016
1.	AIDS	--	--	--
2.	Zakażenie HIV (nowo wykryte)	--	1	1
3.	Cholera	--	--	--
4.	Dur brzuszny	--	--	--
5.	Dury rzekome A,B i C	--	--	--
6.	Salmonelozы – zatrucia pokarmowe	13	3	10
	- posocznica	--	1	--
	- inne zakażenia pozajelitowe	--	--	--
7.	Czerwonka bakteryjna	--	--	--
8.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – ogółem:	10	9	16
	w tym: - kamylobakteriozy	--	--	--
	yersiniozy	--	--	--
	Clostridium difficile	7	7	12
	E. coli biegunkotwórcza	3	1	--
	E. coli enterokrwotoczna	--	--	--
	E.coli inna i BNO	--	--	--
	Inne określone i nieokreślone	--	1	4
	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	1	--	--
9.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe ogółem:	---	--	---
	w tym: - gronkowcowe	---	--	---
	-jadem kielbasianym	---	--	---
	-Clostridium perfringens	---	--	---
	-Inne określone i nieokreślone	--	--	--
	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	--	--	--
10.	Giardioza (lamblioza)	--	--	--
11.	Kryptosporydioza	--	--	--

12.	Wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	41	31	65
	w tym: rotawirusowe	41	31	26
	norowirusowe	--	--	3
	Inne określone i nieokreślone	--	--	36
	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	21	16	20
13.	Biegunka i zakażenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem:	4	1	67
	w tym: u dzieci do lat 2	--	--	9
14.	Dżuma	--	--	--
15.	Tularemia	---	---	---
16.	Wąglik	---	---	---
17.	Bruceloza	---	---	---
18.	Nosaczna	--	--	--
19.	Leptospiroza	--	--	--
20.	Jersinioza pozajelitowa	--	--	--
21.	Mikobakteriozy- inne i BNO	3	--	--
22.	Listerioza	--	--	--
23.	Tężec	--	--	--
24.	Błonica	--	--	--
25.	Krztusiec	1	3	10
26.	Płonica	17	12	65
27.	Odra	--	--	--
28.	Różyczka	--	1	--
29.	Ospa wietrzna	185	55	72
30.	Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)	--	1	1
31.	Borelioza	54	28	20
32.	Wścieklizna	--	--	--
33.	Pokaśania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny (szczepienia)	12	14	13
34.	Nagminne porażenie dziecięce poszczepienne	---	--	--
35.	Ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	---	--	--
36.	Wirusowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych	---	--	--
37.	Wirusowe zapalenie mózgu (inne niż przenoszone przez kleszcze)	---	--	--
38.	Zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze	---	--	--

39.	Inwazyjna choroba meningokokowa w tym : -posocznica	--	--	--
	- zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu)	--	--	--
40.	Inwazyjna choroba wywołana przez Haemophilus influenzae w tym: -posocznica,	--	--	--
	- zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu)	--	--	--
41.	Inwazyjna choroba pneumokokowa w tym: -posocznica	--	1	1
	- zapalenie płuc	--	--	--
	- zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu)	--	1	1
	- zapalenie opon m.rdz. i/lub zapalenie mózgu)	--	--	--
42.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes – ogółem w tym:	--	--	24
	- róża	--	--	24
	- Zespół wstrząsu toksycznego	--	--	--
	-Gorączka połogowa	--	--	--
	- inna określona i nieokreślona	--	--	--
43.	Gorączki krwotoczne	--	--	--
44.	Choroba wywołana przez hantawirusy	1	--	--
45.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ogółem W tym:	--	1	--
	- w innych chorobach objętych MZ- 56	--	1	---
	- inne określone i nieokreślone	--	--	--
46.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1	1
47.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1	1
48.	Wirusowe zapalenie wątroby typ A	--	--	--
49.	Wirusowe zapalenie wątroby typ B	4	4	1
50.	Wirusowe zapalenie wątroby typ C	1	4	4
51.	Malaria	--	--	--
52.	Włośnica	---	--	--
53.	Wągrzyca	---	---	---
54.	Kiła	1	3	--
55.	Rzeżączka	--	--	--
56.	Bąblowica	--	1	--

57.	Legioneloza	--	--	--
58.	Gruźlica	8 w tym 5 osób prątkujących	5 w tym 4 osoby prątkujące	6 w tym 5 osób prątkujących
59.	Grypa i podejrzenia grypy - ogółem	25 613 bez potwierdzenia badaniami laboratoryjnymi	23820 w tym 1 potwierdzony badaniami laboratoryjnymi	29 871 bez potwierdzenia badaniami laboratoryjnego

1. AIDS i nowo wykryte zakażenia HIV

W latach 2014-2016 nie zgłoszono zachorowań na AIDS. Od 2015r. odnotowywane są nowo wykryte zakażenia HIV- ich poziom utrzymuje się na stałym poziomie – zgłoszono po jednym nowym zakażeniu HIV.

2. Bakteryjne zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

W roku 2016r. wystąpił wzrost zachorowań wywołanych przez odzwierzęce pałeczki jelitowe Salmonella. Wszystkie zachorowania wystąpiły pod postacią zatruc pokarmowych. (potwierdzono ogółem 10 zachorowań, w porównaniu do 2015r., w którym wystąpiło ogółem 3 zatrucia pokarmowe). Od wielu lat nie notuje się występowania czerwonki bakteryjnej, duru brzuszego, durów rzekomych A, B i C, cholery.

W analizie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych należy zwrócić uwagę na stały wzrost zachorowań. W 2016r. wystąpił wzrost zakażeń jelitowych wywołanych przez Clostridium difficile – odnotowano 12 przypadków, w porównaniu do 7 zachorowań w 2015r. Zachorowania wystąpiły przede wszystkim u osób starszych w przedziale wiekowym od 50 do 75 lat i więcej. Zgłoszono również 4 zachorowania, które na podstawie objawów zakwalifikowano jako zakażenia jelitowe bakteryjne, w przebiegu których nie zidentyfikowano czynnika chorobotwórczego. Wszystkie zgłoszone zachorowania nie dotyczyły dzieci do lat 2. Nie zgłoszono zachorowań wywołanych przez Yersinię, Kampylobakter, Escherichię coli enterokrwotoczną i enteropatogenną, które byłyby potwierdzone badaniami bakteriologicznymi. W analizowanym okresie nie odnotowano występowania zatruc pokarmowych gronkowcowych, wywołanych jadem kielbasianym czy Clostridium perfringens.

3. Choroby wywołane przez pierwotniaki (Giardioza- lamblioza oraz kryptosporidioza)

W analizowanym okresie nie zgłoszono żadnego zachorowania wywołanego przez pierwotniaki Lamblia intestinalis oraz Cryptosporidium parvum).

4. Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2016r. nastąpił 100% wzrost wirusowych zakażeń jelitowych, odnotowano ogółem 65 zgłoszeń zachorowań, w porównaniu do roku 2015, w którym odnotowano 31 zgłoszeń. Na uwagę zasługuje fakt, że prawie połowę zgłoszonych zachorowań rozpoznano na podstawie objawów chorobowych bez potwierdzenia badaniami diagnostycznymi. Sytuacja taka dotyczy zgłoszonych zachorowań od lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. U osób hospitalizowanych rodzaj zakażenia jelitowego potwierdzany jest badaniami diagnostycznymi. Wśród wirusowych zakażeń jelitowych dominują zakażenia wywołane przez Rotawirusy – odnotowano 26 zgłoszeń w porównaniu do 31 zachorowań potwierdzonych w 2015r.). Odnotowano również 3 zachorowania wywołane przez Norowirusy. Ogólnie wirusowe zakażenia jelitowe w 20 przypadkach wystąpiły u małych dzieci w wieku do lat 2.

5. Krztusiec

W 2016r. wystąpił ogromny wzrost zachorowań na krztusiec. Zarejestrowano ogółem 10 przypadków zachorowań. Dla porównania w 2015r. zarejestrowano 3 zachorowania. W 2016r. wystąpiły:

- 1 zachorowanie u niemowlęcia, zaszczepionego stosownie do wieku w 1 roku życia. Zachorowanie potwierdzono badaniami diagnostycznymi i wykazano jako potwierdzone.
- 4 zachorowania u osób w wieku 16-20 lat – wszystkie osoby były szczepione przeciwko krztuścowi kilka lat wcześniej. Należy mieć na uwadze fakt, że dochodzi do wygasania odporności po kilku latach od szczepienia. Wszystkie przypadki zachorowań zakwalifikowano jako potwierdzone.
- 5 zachorowań u osób w wieku powyżej 20 roku życia. We wszystkich przypadkach brak jest danych dotyczących szczepień.

Hospitalizowano ogółem 3 osoby z powodu zachorowań na krztusiec (w tym niemowlę oraz 2 osoby w wieku 16-20 lat). Pozostałe osoby leczone były ambulatoryjne w poradniach POZ oraz Poradni Chorób Zakaźnych.

Wystąpiło 2 ogniska zachorowań na krztusiec w środowiskach domowych i szkołach. Ogółem w ogniskach zachorowało 4 osoby.

6. Płonica (szkarlatyna)

W 2016r. wystąpił prawie pięciokrotny wzrost zachorowań w porównaniu do roku ubiegłego (w 2015r. – zgłoszono 12 zachorowań, natomiast w 2016r. – zgłoszono 65 zachorowań). Wszystkie zachorowania zgłoszone zostały przez lekarzy na podstawie objawów klinicznych u dzieci w wieku 2-14 lat. Zakwalifikowano je jako przypadki możliwe.

7. Odra

W analizowanym okresie nie zgłoszono żadnego zachorowania na odrę.

8. Różyczka

W 2016r. utrzymuje się tendencja spadkowa zachorowań – nie zgłoszono żadnego zachorowania. W 2015r. zgłoszono jedno zachorowanie na podstawie objawów klinicznych bez potwierdzenia laboratoryjnego, które zakwalifikowano jako przypadek możliwy.

9. Ospa wietrzna

W 2016r. nastąpił dalszy wzrost zachorowań (zarejestrowano 72 przypadki - w porównaniu do 2015r, w którym zarejestrowano 55 zachorowań). Zachorowania wystąpiły przede wszystkim u dzieci i młodzieży do 19 roku życia- zachorowania wystąpiły u osób nieszczepionych.

10. Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

Poziom zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie. W latach 2015 - 2016 zgłoszono po jednym zachorowaniu – osoby nie szczepione.

11. Borelioza

W 2016r. wystąpił spadek zgłoszonych zachorowań – zgłoszono 20 przypadków w porównaniu do 28 przypadków zgłoszonych 2015r. W zdecydowanej większości zachorowania przebiegały w postaci wczesnej - rumienia wędrującego.

12. Wścieklizna oraz pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę – profilaktyka wścieklizny (szczepienia)

W analizowanym okresie nie wystąpiło zachorowanie na wściekliznę u ludzi. Prowadzona jest profilaktyka wścieklizny w odniesieniu do osób pokąsanych przez zwierzęta, co do których istnieje podejrzenie o wściekliznę. W 2016r. szczepieniami profilaktycznymi przeciwko wściekliznie objęto 13 osób pokąsanych, natomiast w 2015r. zaszczepiono 14 osób.

13. Ostre porażenie wiotkie u dzieci

Prowadzone jest stałe monitorowanie przypadków ostrych porażenia wiotkiego u dzieci i młodzieży do 15 roku życia. Monitorowaniem objęte są dzieci hospitalizowane w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie. W analizowanym okresie nie wystąpiły ostre porażenia wiotkie w w/w grupie wiekowej.

14. Wirusowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych i mózgu

W latach 2014- 2016 nie odnotowano zgłoszeń zachorowań.

15. Wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze i inne

W analizowanym okresie od 2014r. nie zarejestrowano wirusowych zapaleń mózgu wywołanych przez kleszcze.

16. Inwazyjna choroba meningokokowa

W analizowanym okresie od 2014r. nie wystąpiło zachorowanie inwazyjne wywołane przez *Neisseria meningitidis*.

17. Inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Nie odnotowano zachorowań inwazyjnych wywołanych przez *Haemophilus influenzae*. Realizowane są obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci przeciwko Hib co skutecznie wpływa na poprawę sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie.

18. Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2016r. wystąpiło jedno zachorowanie wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* przebiegające pod postacią zapalenia płuc. Zachorowanie wystąpiło u osoby dorosłej, która zmarła.

19. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

W 2016r. zgłoszono 24 przypadki zachorowań na różę. Wszystkie zachorowania na podstawie objawów chorobowych- zakwalifikowano jak przypadki możliwe. Nie zgłoszono występowania innych inwazyjnych postaci zakażenia *Streptococcus pyogenes*.

20. Choroba wywołana przez hantawirusy

W latach 2015-2016 nie zgłoszono żadnego zachorowania wywołanego przez wirusa Hanta. Po raz ostatni zachorowania wystąpiły w 2014r.

21. Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz mózgu inne bakteryjne i nieokreślone oraz w przebiegu innych chorób

W 2016r. nie wystąpiło bakteryjne zapalenie opon mózgowych bądź mózgu. Stwierdzono po jednym przypadku zachorowania na zapalenie opon mózgowych oraz zapalenie mózgu - nie określono czynnika etiologicznego.

22. Wirusowe zapalenie wątroby

- **WZW typ A** – w latach 2014-2016 nie zgłoszono żadnego zachorowania.
- **WZW typ B** – w 2016r. nastąpił spadek zachorowań w porównaniu do 2015r. Odnotowano 1 zachorowanie, w porównaniu do roku 2015, w którym odnotowano 4 zachorowania.
- **WZW typ C** – liczba zgłoszonych zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie. W 2016r. zarejestrowano 4 zachorowania w porównaniu do lat poprzednich, w których rejestrowano od 1- do 4 przypadków.

Biorąc pod uwagę fakt utajonego oraz długotrwałego przebiegu zakażenia wirusami krwiopochodnymi – problemem jest zbyt mała wykrywalność zakażeń/ zachorowań.

23. Choroby przenoszone drogą płciową (kiła, rzeżączka)

W 2016r. nie zgłoszono żadnego zachorowania na kiłę oraz rzeżączkę.

24. Bąblowica

W 2016r. nie zgłoszono zachorowań. Dla porównania w roku 2015 wystąpiło jedno zachorowanie wywołane przez *Echinococcus granulossus*.

25. Legioneloza

W analizowanym okresie 2014-2016 nie zgłoszono zachorowań.

26. Gruźlica

W 2016r. liczba zachorowań utrzymuje się na stałym poziomie. Zgłoszono 6 przypadków gruźlicy w tym u 5 osób stwierdzono gruźlicę prątkującą na podstawie wyników badań laboratoryjnych. W porównaniu do 2015r, w którym zgłoszono 5 zachorowań w tym 4 osoby były prątkujące. Nadzorem lekarskim objęto osoby z kontaktu z chorymi w okresie prątkowania – przeprowadzono konsultacje i badania diagnostyczne. Nie wykryto gruźlicy u osób z kontaktu.

27. Grypa

Zachorowania na grypę mają charakter zmienny i sezonowy. Dane statystyczne obejmują miast Krosno oraz powiat krośnieński – ze względu na wyłącznie liczbowy charakter zgłoszeń brak jest możliwości określenia ilości zachorowań tylko w mieście Krośnie. W 2016r. zgłoszono 29 871 przypadków podejrzeń/ zachorowań na grypę – z terenu miasta Krosna nie zgłoszono żadnego zachorowania potwierdzonego badaniami diagnostycznymi.

28. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

W 2016r. zarejestrowano 2 ogniska zakażeń przenoszonych drogą pokarmową w środowiskach domowych w tym:

- **1 ognisko** wywołane przez *Salmonella Enteritidis* – zachorowało 2 osoby,
- **1 ognisko**- *Salmonella Typhimurium* – zachorowało 2 osoby.

II. Realizacja szczepień ochronnych

Obowiązkowe szczepienia ochronne na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego realizowane są w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej. Wskaźniki stanu uodpornienia na dzień 31.12.2016r., obliczone na podstawie druku MZ-54 kształtują się na poziomie 95% - 99%.

Odporność populacyjna wynosząca 95% zaszczepionych przeciwko chorobom zakaźnym jest zachowana z wyjątkiem rocznika:

- 2016 - poziom uodpornienia wynosi 84,9% dla szczepienia p/wzw B, oraz 48,2% dla szczepień przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz Haemophilus influenzae typ B,
- 2014 - poziom uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce wynosi 94,9%,
- 2015 - poziom uodpornienia przeciwko odrze, śwince i różyczce wynosi 70,8%.

Sytuacja taka wynika z wytycznych określających wiek, w jakim wykonywane są poszczególne szczepienia.

W dalszym ciągu zwiększa się liczba rodziców, którzy nie wyrażają zgody na szczepienia ochronne dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie prowadzi postępowanie z zakresu egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym. Na koniec 2016r. podmioty lecznicze wykazały 55 rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych. W związku z tym w trakcie prowadzonego postępowania wystawiono 18 upomnień w odniesieniu do rodziców, wystosowano 24 wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wraz z tytułami wykonawczymi. Rodzice złożyli zarzuty dotyczące prowadzonego postępowania - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie rozpatrzył 24 sprawy w niniejszym zakresie.

W 2016r. gmina Rymanów realizowała Gminny program profilaktyki zakażenia wirusem Brodawczaka Ludzkiego HPV - program obejmuje lata 2014-2017 i adresowany jest do dziewczynek, które w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia danego roku ukończą 13 lat. W ramach programu zaszczepiono 53 dziewczynki. Ogółem zaszczepiono 59 osób w całym powiecie. Wystąpił znaczny spadek liczby osób zaszczepionych w porównaniu do 2015r., w którym zaszczepiono 171 osób.

Wzorem lat ubiegłych na terenie miasta Krosna realizowany był program szczepień przeciwko grypie adresowany do mieszkańców miasta w wieku 60 lat i więcej.

W niewielkim stopniu zwiększyła się liczba osób zaszczepionych przeciwko:

- Streptococcus pneumoniae – w 2016r. zaszczepiono 650 osób, natomiast w 2015r. zaszczepiono 565 osób.
- Grypie – w 2016r. zaszczepiono 3448 osób, natomiast w 2015r. – 3176 osób.
- Neisseria meningitidis – w 2016r. zaszczepiono 41 osób, natomiast w 2015r. zaszczepiono 24 osoby.
- Biegunce Rotawirusowej u dzieci – w 2016r. zaszczepiono 131 dzieci, natomiast w 2015r. zaszczepiono 91 dzieci.
- Ospie wietrznej – w 2016r zaszczepiono 76 osób, natomiast w 2015r zaszczepiono 72 osoby.

Zmniejszeniu uległa liczba osób zaszczepionych przeciwko:

- Kleszczowemu zapaleniu mózgu – w 2016r. zaszczepiono 82 osoby, natomiast w 2015r. zaszczepiono 112 osób.

Biorąc pod uwagę skutki chorób wywołanych przez w/w drobnoustroje widzi się potrzebę uruchomienia programów zdrowotnych, w ramach których realizowane byłyby szczepienia ochronne u szerszej grupy populacji.

III. Stan sanitarny pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych przez podmioty wykonujące działalność leczniczą

1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą

Na terenie miasta Krosna nadzorem sanitarnym objęte są podmioty lecznicze oraz praktyki zawodowe lekarzy i pielęgniarek. Stacjonarne i całodobowe świadczenia szpitalne realizowane są w 4 placówkach, natomiast świadczenia całodobowe inne niż szpitalne realizowane są w hospicjum stacjonarnym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne realizowane przez podmioty lecznicze nadzorem sanitarnym objętych jest ogółem 67 obiektów. Świadczenia zdrowotne ambulatoryjne realizowane w ramach praktyk zawodowych nadzorem sanitarnym objętych jest ogółem 202 praktyk lekarskich, oraz 10 praktyk pielęgniarskich. Podmioty wykonujące działalność leczniczą, które nie spełniają wszystkich wymagań aktualnie obowiązujących przepisów prawnych w zakresie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa uzyskały wydłużony do grudnia 2017r. – termin na dostosowanie obiektów i urządzeń do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, bądź obowiązują decyzje administracyjne obligujące do poprawy stanu techniczno-sanitarnego i dostosowania obiektów do obowiązujących wymagań.

2. Szpitale

Na terenie powiatu krośnieńskiego stacjonarne świadczenia zdrowotne szpitalne realizowane są w czterech szpitalach, w tym jeden szpital jednodniowy. Spośród wszystkich szpitali trzy placówki spełniają obowiązujące wymagania. Kontrole sanitarne przeprowadzono we wszystkich obiektach.

Wojewódzki Szpital Podkarpacki im. Jana Pawła II w Krośnie - nie spełnia wszystkich wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.06.2012r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012r., poz.739). Prowadzone jest postępowanie administracyjne przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie - termin dostosowania obiektu 31.12.2017r.

W 2016r. przeprowadzono prace remontowe mające na celu poprawę warunków techniczno-sanitarnych szpitala obejmujące między innymi: malowanie pokoi chorych, pokoi pobytu dziennego, gabinetu zabiegowego, dyżurek, korytarza, kuchenki oddziałowej oraz sanitariatów w oddziale dermatologicznym; malowanie pomieszczeń oraz remont sanitariatów poradni dermatologicznej; malowanie pokoi chorych, kuchenek i zmywarek oddziałowych, korytarza, remont sanitariatów w oddziałach szpitalnych - oddział urologii i urologii onkologicznej; oddział chirurgii ogólnej, onkologicznej i naczyniowej; oddział chorób wewnętrznych i metabolicznych; oddział reumatologiczny; oddział kardiologiczny z ośrodkiem implantacji stymulatorów serca; oddział gastroenterologii; oddział neurologiczny z pododdziałem udarów mózgowych - ponadto w tym oddziale wymieniono posadzkę z płytek posadzkowych na wykładzinę PCV. Wykonano malowanie hali głównej kuchni szpitalnej, malowanie ciągów komunikacyjnych w budynku pralni, zakończono remont poradni specjalistycznych mieszczących się na I piętrze budynku „D”, wykonano remont pomieszczeń depozytu odzieży oraz pomieszczeń socjalnych pracowników transportu

wewnętrzny. W grudniu 2016r. przeniesiono Oddział Rehabilitacyjny z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej do nowych pomieszczeń.

Stosowane środki do dezynfekcji dużych powierzchni bezdotykowych oraz do dezynfekcji powierzchni dotykowych, do dezynfekcji narzędzi, wyposażenia i sprzętu oraz antyseptyki do rąk są dopuszczone do stosowania w obszarze medycznym stosownie do ich przeznaczenia. Opracowane są zasady stosowania każdego preparatu z uwzględnieniem jego przeznaczenia stężenia i czasu zastosowania.

Sterylizacja narzędzi prowadzona w centralnej sterylizatorni, której pomieszczenia spełniają obowiązujące wymagania. Zgodnie z otrzymanym pismem do 01.07.2017r. wprowadzone zostaną rozwiązania pozwalające na zmianę lokalizacji prowadzenia dezynfekcji wstępnej i mycia wszystkich narzędzi, a tym samym przeniesienia tych procesów z oddziałów szpitalnych do części brudnej centralnej sterylizatorni. Ponadto sterylizacja narzędzi prowadzona jest przy bloku operacyjnym w oddziale okulistycznym oraz w obrębie głównego bloku operacyjnego, wykorzystywane są dwa sterylizatory parowe. Dokumentacja monitoringu skuteczności procesów sterylizacji prowadzona jest zgodnie ze standardem, podlega archiwizacji.

Zakażenia szpitalne – działalność prowadzi Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Aktualnie funkcje przewodniczącego pełni lekarz o wymaganych kwalifikacjach, ponadto zatrudnione są trzy pielęgniarki epidemiologiczne z wymaganymi kwalifikacjami - dwie pielęgniarki zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jedna pielęgniarka epidemiologiczna - funkcja łączona. Biorąc pod uwagę wymagania co do liczby pielęgniarek epidemiologicznych – jedna pielęgniarka epidemiologiczna powinna przypadać na 200 łóżek. Aktualna liczba łóżek wynosi 697. Wymaganie nie jest spełnione.

Prowadzony jest rejestr zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych. Kontrole wewnętrzne prowadzone są przez pielęgniarki epidemiologiczne zatrudnione na pełnych etatach. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości realizowano kontrole sprawdzające w wymaganym terminie.

Szkolenia wewnątrz oddziałowe pracowników w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym realizowane przez pielęgniarki epidemiologiczne. Podstawową grupą zawodową wobec której realizowane są szkolenia w w/w zakresie to pielęgniarki. Konieczne jest objęcie lekarzy szkoleniami z zakresu zakażeń szpitalnych.

Obiekty szpitala posiadają zaopatrzenie w wodę z wodociągu sieciowego Krosno - jakość wody spełnia wymagania rozporządzenia. Budynek szpitala przy ul. Korczyńskiej posiadają 2 zbiorniki retencyjne zapewniające 48 godz. zabezpieczenie wody, natomiast budynek szpitala przy ul. Grodzkiej nie posiada rezerwowego zaopatrzenia w wodę do spożycia. W ramach wewnętrznej kontroli prowadzonej przez szpital wykonywane są badania wody w instalacji wody ciepłej na oddziałach Otorynolaryngologii i Terapii Uzależnień od Alkoholu w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. z częstotliwością co 3 miesiące. W budynku przy ul. Korczyńskiej zamontowane są 3 generatory dwutlenku chloru, a w pozostałych budynkach szpitalnych nie podłączonych do generatorów prowadzone są okresowo zabiegi czyszczenia i dezynfekcji termicznej instalacji wewnętrznej wody ciepłej. Zgodnie z wydaną decyzją – została opracowana i wdrożona procedura określająca tryb postępowania zapobiegająca namnażaniu się pałeczek z rodzaju Legionella sp. w instalacjach wody ciepłej oraz tryb postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych norm.

Nieczystości płynne z obiektów odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Okresowo prowadzona jest dezynfekcja ścieków pochodzących z Traktu Sekcyjnego. Budynek szpitala przy ul. Korczyńskiej wyposażony jest w kontener samo zgniatający i kontenery na odpady komunalne, natomiast budynek przy ul. Grodzkiej wyposażony jest w pojemniki. Odpady odbierane zgodnie z zawartą umową. Gospodarka odpadami medycznymi jest uregulowana -

szpital posiada opracowaną i wdrożoną procedurę postępowania z wytwarzanymi odpadami, na stanowiskach pracy prowadzona jest segregacja wytwarzanych odpadów. W szpitalu odpady medyczne w miejscu ich powstawania zbierane są do odpowiednich worków i pojemników jednorazowego użycia. Odpady medyczne są wstępnie magazynowane w pomieszczeniach magazynowania odpadów medycznych spełniających wymagania. Odpady transportowane są i spalane przez specjalistyczne firmy. W trakcie prowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu wytwarzanymi odpadami medycznymi oraz ich magazynowania.

Szpital posiada własną pralnię z bariera higieniczną i stację łóżek. Pralnia zlokalizowana jest w wydzielonym budynku. Pod koniec 2015r. została zakupiona nowa pralnica UNIK o załadunku 26 kg. W dniu kontroli bieżący stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania, transportu z bielizną brudną i czystą. W pralni szpitalnej prowadzona jest okresowo kontrola mikrobiologiczna pranej bielizny pościelowej (nie była kwestionowana). W stacji łóżek wykonuje się mycie i dezynfekcję łóżek, materacy, wyposażenia pokoi chorych. Funkcjonuje komora dezynfekcyjna arowa typ DDA-7. Przeprowadzane są również zabiegi dezynfekcyjne poprzez zamgławianie przy użyciu urządzenia Aerosept 100VF. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

INTERCARD N ZOZ Oddział kardiologii Inwazyjnej i Angiologii Krosno ul. Korezyńska 57 - stan techniczno- sanitarny szpitala jest dobry. Obiekt odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia. W 2016r. oddano do użytkowania nowe pomieszczenia Izby Przyjęć. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie wydał zaświadczenie opiniujące pozytywnie pomieszczenia izby przyjęć jako spełniające obowiązujące wymagania. Do dezynfekcji dużych powierzchni bezdotykowych oraz do dezynfekcji powierzchni dotykowych wykorzystywane są preparaty dopuszczone do stosowania w obszarze medycznym zgodnie z ich przeznaczeniem. W pracowni hemodynamiki wykorzystywane są zestawy jednorazowego użycia oraz jednorazowe obłożenia. Stosowane środki do dezynfekcji narzędzi, wyposażenia i sprzętu oraz antyseptyki do rąk dopuszczone są do stosowania w obszarze medycznym. Opracowane są zasady stosowania każdego preparatu z uwzględnieniem jego przeznaczenia stężenia i czasu zastosowania. Dezynfekcja wstępna sprzętu medycznego poddawanego sterylizacji prowadzona jest w obrębie oddziału. Transport sprzętu realizowany prawidłowo. Oddział posiada umowę na wykonanie usług w zakresie sterylizacji narzędzi medycznych z Wojewódzkim Szpitalem Podkarpackim w Krośnie.

W placówce działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych - kwalifikacje i liczba osób zespołu są zgodne z wymaganiami. Okazane do wglądu procedury p/epidemiczne są zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa i standardami. W latach 2015-2016 zaktualizowano szereg procedur z zakresu zapobiegania zakażeniom szpitalnym. Prowadzona jest ocena ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń zdrowotnych. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych prowadzi kontrole wewnętrzne w zakresie i z częstotliwością zgodną z wymaganiami przepisów prawnych. W trakcie kontroli wewnętrznych nie stwierdzono nieprawidłowości. Na podstawie analizy ocenianych w trakcie kontroli dokumentów dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz dotyczących zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sposobu dokumentowania tych działań – nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2016r. nie zgłoszono występowania ognisk epidemicznych.

Gospodarka odpadami – odpady medyczne i komunalne odbierane są z oddziału przez pracowników Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie i przekazywane do magazynu zbiorczego, skąd odbierane są przez firmę specjalistyczną. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, woda ciepła, odprowadzenie ścieków oraz pranie bielizny szpitalnej, realizowane są w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim w Krośnie (zgodnie z podpisanymi umowami). W ramach kontroli wewnętrznej wykonano badania wody ciepłej w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. w 2 punktach. Na podstawie sprawozdania z badań stwierdzono, że w zakresie oznaczonego parametru woda ciepła spełnia wymagania określone w rozporządzeniu.

Centrum Dializ Fresenius Ośrodek Dializ w Krośnie Stacja Dializ nr 26 Krosno ul. Korczyńska 57 - obiekt spełnia wymagania obowiązującego rozporządzenia. Stan techniczno - sanitarny ocenia się jako dobry. W 2016r. wydano pozytywną opinię dotyczącą Działu Farmacji Szpitalnej w obiekcie. Sprzątanie pomieszczeń prowadzone jest przez firmę zewnętrzną na podstawie umowy. Opracowana procedura obejmuje zasady utrzymania czystości powierzchni dotykowych i bezdotykowych w poszczególnych strefach sanitarnych oraz w przypadku skażenia powierzchni materiałem biologicznym zgodnie z obowiązującymi standardami. Do dezynfekcji dużych powierzchni bezdotykowych oraz do dezynfekcji powierzchni dotykowych wykorzystywane są preparaty dopuszczone do stosowania w obszarze medycznym zgodnie z ich przeznaczeniem. Również środki stosowane do dezynfekcji narzędzi, wyposażenia i sprzętu oraz antyseptyki do rąk dopuszczone są do stosowania w obszarze medycznym. Opracowane są zasady stosowania każdego preparatu z uwzględnieniem jego przeznaczenia stężenia i czasu zastosowania.

Dezynfekcja wstępna sprzętu medycznego poddawanego sterylizacji prowadzona jest w obrębie oddziału. Transport sprzętu realizowany prawidłowo. Oddział posiada umowę na wykonanie usług w zakresie sterylizacji narzędzi medycznych z Wojewódzkim Szpitalem Podkarpackim w Krośnie.

W placówce działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych – osoby powołane na stanowiska przewodniczącego zespołu, pielęgniarki epidemiologicznej spełniającej wymagania kwalifikacyjne. Zakład posiada opracowane procedury zapobiegania szerzeniu się zakażeń szpitalnych są one zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa oraz standardami. Prowadzony jest rejestr zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych. Kontrola wewnętrzna prowadzona prawidłowo przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Wprowadzono nową procedurę dotyczącą monitorowania zakażeń szpitalnych i zakażeń drobnoustrojami alarmowymi w celu zapewnienia nadzoru nad prawidłowym monitorowaniem zakażeń szpitalnych, zakażeń drobnoustrojami alarmowymi oraz chorób zakaźnych. Na podstawie analizy ocenianych w trakcie kontroli dokumentów dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz dotyczących zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sposobu dokumentowania tych działań nie stwierdzono nieprawidłowości. W 2016r. nie zgłoszono wystąpienia ogniska zakażeń i chorób zakaźnych.

W zakresie realizacji programu szczepień ochronnych osób dializowanych nie stwierdzono nieprawidłowości – szczepienia ochronne odbywają się pod kontrolą poziomu p/ciał.

Gospodarka odpadami: placówka posiada uregulowaną gospodarkę odpadami medycznymi - zbierane selektywnie na stanowiskach pracy, przewożone wyznaczonym środkiem transportu do magazynu odpadów medycznych w obrębie placówki. Odpady medyczne odbierane z punktu zbiorczego przez firmę specjalistyczną. Odpady komunalne

gromadzone w pojemnikach zamykanych i kontenerze, a następnie odbierane przez firmę zgodnie z podpisanymi umowami. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szpital zaopatrzony jest w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu sieciowego Krosno. Nieczystości płynne odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie. Woda ciepła pochodzi z własnej kotłowni gazowej. W 2016r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano próbki wody z wewnętrznej instalacji wody ciepłej z dwóch punktów do badania w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. – badane próbki w zakresie oznaczonego parametru Legionella sp. spełniały wymagania rozporządzenia. W obrębie obiektu znajduje się stacja uzdatniania wody dla funkcjonującej stacji dializ. Nadzór nad jakością wody prowadzony jest zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Bielizna prana w pralni szpitalnej Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie zgodnie z podpisaną umową. Bielizna czysta przewożona jest w workach foliowych, natomiast brudna w pojemnikach zamykanych, szczelnych, łatwo zmywalnych stanowiących własność oddziału. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

SPECMED - Szpital Jednego Dnia Krosno ul. Grodzka 47A - stan techniczno-sanitarny pomieszczeń ocenia się jako dobry. Pomieszczenia zostały wyposażone w meble i sprzęt niezbędne do świadczenia usług zdrowotnych. Zapewniono jednorazową bieliznę chirurgiczną oraz jednorazową bieliznę pościelową.

W placówce powołano Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Skład osobowy oraz kwalifikacje spełniają określone wymagania. Opracowane są procedury p/epidemiczne. Podpisane są umowy umożliwiające świadczenie usług zdrowotnych w zakresie leczenia jednego dnia dotyczące sterylizacji narzędzi, transportu zwłok, odbioru odpadów medycznych, prania bielizny, udostępnienia pomieszczenia sekcyjnego wraz z jego pełnym wyposażeniem, przechowywania zwłok w komorze chłodniczej, przygotowania zwłok do wydania, wykonywania badań histopatologicznych, immunohistochemicznych, cytodiagnostycznych, śródoperacyjnych.

Na podstawie raportów rocznych o zakażeniach szpitalnych i drobnoustrojach alarmowych stwierdza się, że w placówce świadczone są usługi w bardzo ograniczonym zakresie. Wszyscy pacjenci mieli wykonane drobne zabiegi chirurgiczne i laryngologiczne w znieczuleniu miejscowym, nie uruchamiano bloku operacyjnego. Placówka nie posiada kontraktu z NFZ.

W odniesieniu do wszystkich szpitali w związku z rozprzestrzenianiem się w Polsce zakażeń szczepami wielolekoopornymi, oraz koniecznością monitorowania sytuacji epidemiologicznej zakażeń szczepami Enterobacteriaceae produkującymi karbapenemazy NDM, KPC, OXA-48 – zwrócono uwagę i zalecono opracowanie procedur lub wprowadzenie zmian oraz uaktualnienie i dostosowanie procedur do obowiązujących rekomendacji Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów: „Kryteria rozpoznawania w szpitalu/ placówce ochrony zdrowia ogniska epidemicznego powodowanego przez szczepy pałeczek jelitowych enterobacteriaceae produkujących karbapenemazy”. Rekomendacje te stanowią uzupełnienie do zaleceń Ministra Zdrowia i Konsultanta Krajowego w dziedzinie mikrobiologii lekarskiej „Zalecenia dotyczące postępowania w przypadku zachorowań sporadycznych i ognisk epidemicznych wywołanych przez Gram-ujemne pałeczki z rodziny Entrobacteriaceae.

W 2016r. wydano 5 decyzji oraz 2 zaświadczenia dotyczące spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych dla nowo rejestrowanych komórek organizacyjnych szpitali.

3. Podmioty udzielające stacjonarnych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne

Zakład Opiekuńczo Leczniczy i Hospicjum Stacjonarne Krosno ul. Grodzka 45a - stan techniczno-sanitarny obiektu ocenia się jako dobry. Obowiązuje decyzja obligująca do wyposażenia pomieszczenia brudownika w myjkę-dezynfektor do basenów i kaczek z terminem realizacji do 31.12.2017r. Za utrzymanie czystości i porządku odpowiada personel placówki. Opracowane są procedury dotyczące utrzymania czystości – uwzględniające podział na strefy oraz postępowanie w przypadku zanieczyszczenia powierzchni materiałem biologicznym. Stosowane roztwory środków dezynfekcyjnych przygotowywane są przez personel w wydzielonych pomieszczeniach. Do dezynfekcji wykorzystywane są preparaty dopuszczone do stosowania w obszarze medycznym, stosownie do ich przeznaczenia. Wykorzystywany jest sprzęt jednorazowego użycia. Nie jest prowadzona sterylizacja.

Powołany jest zespół do prowadzenia kontroli wewnętrznej. Opracowane procedury są zgodne ze standardami. Kontrola wewnętrzna prowadzona zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. W roku 2016 nie zgłaszano wystąpienia ognisk epidemicznych.

Obiekt zaopatrzony w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu sieciowego Krosno, natomiast w ciepłą wodę z miejskiej kotłowni grzewczej. Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. Odpady komunalne gromadzone w pojemnikach zamykanych oraz w kontenerze - odbierane przez firmę na podstawie podpisanej umowy. Gospodarka odpadami medycznymi jest uregulowana. Odpady medyczne zbierane selektywnie w miejscu wytwarzania, wstępnie magazynowane w wydzielonym pomieszczeniu wyposażonym w urządzenie chłodnicze. Odpady medyczne odbierane są przez firmę specjalistyczną - zgodnie z zawartą umową. Bielizna prana w pralni Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie. Transport bielizny z zastosowaniem przyczepki zamykanej poddawanej dezynfekcji. Obiekt zaopatrzony jest w wodę przeznaczoną do spożycia z wodociągu sieciowego Krosno, natomiast w ciepłą wodę z miejskiej kotłowni grzewczej. W 2016r. w ramach nadzoru sanitarnego pobrano próbki wody z wewnętrznej instalacji wody ciepłej do badania w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. – badane próbki w zakresie oznaczonego parametru spełniały wymagania rozporządzenia.

4. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W ewidencji znajduje się 67 obiektów będących w strukturach ambulatoryjnych podmiotów leczniczych prowadzonych przez przedsiębiorców. Skontrolowano 38 obiektów w ramach kontroli planowanych, 1 obiekt w ramach rekontroli decyzji oraz 6 obiektów w związku z odbiorem nowych placówek i przeglądami po przeprowadzonych remontach. Ogółem skontrolowano 45 obiektów.

Stan techniczno- sanitarny obiektów ocenia się jako dobry i dostateczny. Nie stwierdza się obiektów o złym stanie technicznym, które wymagałyby wstrzymania działalności. Wydano 1 decyzję nakazowo - opłatową dotyczącą zapewniania stanowiska mycia rąk w pomieszczeniu masażu, co zostało pominięte w trakcie przeprowadzanego remontu. Potwierdzono wykonanie obowiązku decyzji. Ponadto wydano 1 decyzję o opłacie,

nieprawidłowości dotyczyły nagromadzenia zbędnych materiałów oświatowych, ulotek w gabinetach, w których świadczone są usługi zdrowotne. Nieprawidłowości zostały usunięte.

W placówkach opracowane są procedury postępowania zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Stosowane są środki do dezynfekcji dopuszczone do obszaru medycznego z uwzględnieniem dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym, dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego oraz antyseptyki rak. Sterylizacja narzędzi prowadzona jest wyłącznie w autoklawach. Monitoring skuteczności procesów sterylizacji prowadzony jest przez podmioty lecznicze. Kontrola skuteczności procesów sterylizacji obejmuje kontrolę parametrów fizycznych autoklawu oraz zastosowanie testów chemicznych i biologicznych do kontroli przebiegu procesów sterylizacji.

Gospodarka odpadami medycznymi jest uregulowana. Segregacja odpadów medycznych prowadzona jest w miejscu ich wytwarzania, wstępne magazynowanie w wydzielonych pomieszczeniach i urządzeniach chłodniczych. Odpady medyczne niebezpieczne odbierane są przez firmy specjalistyczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W 2016r. wydano 5 decyzji oraz 1 zaświadczenie dotyczące spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych dla nowych podmiotów leczniczych oraz nowo rejestrowanych komórek organizacyjnych ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

5. Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie; indywidualne, specjalistyczne i grupowe praktyki lekarzy dentystów

W ewidencji znajduje się:

- 23 indywidualne praktyki lekarskie ogółem, w tym 21 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów. Skontrolowano 10 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów w ramach kontroli planowanych.
- 177 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich ogółem, w tym 34 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów. Skontrolowano 15 indywidualnych specjalistycznych praktyk dentystycznych oraz przeprowadzono jeden odbiór nowej indywidualnej specjalistycznej praktyki dentystycznej. Ponadto skontrolowano 5 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich w ramach kontroli planowanych. Ogółem skontrolowano 21 obiektów.
- 2 grupowe praktyki lekarzy dentystów. Skontrolowano 2 obiekty.

Stan techniczny pomieszczeń indywidualnych, specjalistycznych i grupowych praktyk lekarskich i lekarzy dentystów ocenia się jako dobry. W 2016r. nie wydawano decyzji administracyjnych nakazowo-opłatowych.

Świadczeniodawcy mają opracowane procedury postępowania zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Stosowane środki dezynfekcyjne dopuszczone do obszaru medycznego z uwzględnieniem dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym, dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego oraz antyseptyki rak. Sterylizacja narzędzi prowadzona jest wyłącznie w autoklawach. Monitoring skuteczności procesów sterylizacji prowadzony jest przez świadczeniodawców. Kontrola skuteczności procesów sterylizacji obejmuje kontrolę parametrów fizycznych autoklawu oraz zastosowanie testów chemicznych i biologicznych do kontroli przebiegu procesów sterylizacji.

Segregacja odpadów medycznych prowadzona jest w miejscu ich wytwarzania, wstępne magazynowanie urządzeniach chłodniczych. Odpady medyczne niebezpieczne

odbierane są przez firmy specjalistyczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W 2016r. wydano 2 decyzje dotyczące spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych dla nowych indywidualnych i specjalistycznych praktyk lekarskich.

6. Indywidualne, specjalistyczne praktyki pielęgniarskie

W ewidencji znajduje się ogółem 10 praktyk, w tym: 8 indywidualnych praktyk pielęgniarskich oraz 2 indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarskie. Nie obejmowano kontrolą tego rodzaju działalności w 2016r.

Na podstawie kontroli realizowanych w poprzednich latach stwierdza się, że świadczenia zdrowotne realizowane są w środowiskach zamieszkania pacjentów. Pielęgniarki prowadzące działalność dysponują gabinetami, których stan techniczno – sanitarny oceniany był jako dobry. Spełniają wymagania rozporządzenia.

Świadczeniodawcy mają opracowane procedury postępowania zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. Stosowane są środki do dezynfekcji dopuszczone do obszaru medycznego z uwzględnieniem dezynfekcji powierzchni dotykowych i bezdotykowych, dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym, dezynfekcji narzędzi i sprzętu medycznego oraz antyseptyki rak.

Sterylizacja nie jest prowadzona. Personel pracuje w oparciu o sprzęt jednorazowego użycia. Segregacja odpadów medycznych prowadzona jest w miejscu ich wytwarzania. W poprzednich latach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi w miejscu wytwarzania. Odbiór odpadów medycznych prowadzą uprawnione firmy.

W 2016r. nie wydawano decyzji i zaświadczeń dotyczących spełnienia wymagań fachowych i sanitarnych dla nowych indywidualnych i specjalistycznych praktyk pielęgniarskich.

Wnioski:

Sytuacja epidemiologiczna na terenie miasta Krosna jest stabilna. W 2016r. nie występowały zdarzenia i zachorowania, które stanowiłyby zagrożenie epidemiologiczne dla mieszkańców miasta.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę

Dla mieszkańców miasta Krosno woda przeznaczona do spożycia dostarczana jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o w Krośnie. Woda dla potrzeb wodociągu sieciowego Krosno produkowana jest w 3 -ch zakładach uzdatniania wody. Jakość produkowanej wody podlega monitorowaniu przez tutejszego Inspektora Sanitarnego jak również przez właściciela wodociągu.

W trakcie roku w przebadanych próbkach wody z wodociągu sieciowego Krosno nie stwierdzono przekroczeń parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Badania jakości wody obejmowały parametry z zakresu monitoringu kontrolnego i przeglądowego określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r., poz.1989).

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi produkowana przez MPGK Sp. z o. o w Krośnie jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

Jakość wody produkowanej przez wodociąg sieciowy oceniona została jako dobra, z wody korzysta ok. 46 350 mieszkańców Krosna.

W 2016r. zostało wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie 11 decyzji administracyjnych :

- 1 zatwierdzenie laboratorium MPGK Sp. z. o. o. Krosno,
- 10 decyzji stwierdzających przydatność wody do spożycia.

Studnie publiczne

Jak co roku, w ramach ćwiczeń z Obrony Cywilnej pobrano próbkę wody do badania mikrobiologicznego i fizykochemicznego z 1 studni publicznej P-44 w Krośnie przy ul. Walslebena 2 - badana próbka wody w zakresie oznaczonych parametrów nie spełniała wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r., poz.1989) ze względu na przekroczone wartości mętności, barwy, żelaza i jonu amonowego.

Woda ciepła

W 2016r. w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody ciepłej z instalacji wewnętrznej wykonano badania próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. w 1 obiekcie szpitalnym, hospicjum i zakładzie opiekuńczo-leczniczym CMC CARITAS w Krośnie oraz z 2 wanien z hydromasażem w Krytej Pływalni w Krośnie przy ul. Wojska Polskiego i ul. Sportowej.

Na podstawie wykonanych badań laboratoryjnych stwierdzono, że jakość wody ciepłej w w/w obiektach spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r., poz.1989).

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2016r. objął nadzorem sanitarnym obiekty użyteczności publicznej, tj. obiekty świadczące usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, gabinet tatuażu, obiekty sportowe i rekreacyjne, muzeum, cmentarz, dom przedpogrzebowy, zakłady pogrzebowe, ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, schronisko dla bezdomnych, dworzec PKS, stacje paliw, piaskownice i place zabaw dla dzieci na osiedlach mieszkaniowych, prywatne firmy świadczące usługi przewozowe dla osób, autobusy i przystanki MKS, parkingi miejskie.

1. **Obiekty świadczące usługi hotelarskie** - skontrolowano 6 obiektów, w tym 3 hotele oraz 3 pokoje noclegowe na terenie miasta, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – technicznego i porządkowego.

2. **Obiekty świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu** – skontrolowano ogółem 38 zakładów (14 zakładów fryzjerskich, 2 zakłady fryzjersko-kosmetyczne, 17 kosmetycznych, 1 gabinet tatuażu oraz 4 zakłady odnowy biologicznej).

W trakcie prowadzonych kontroli w gabinecie tatuażu stwierdzono brak opracowanej procedury dotyczącej zapewnienia ochrony przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi podczas świadczenia usług.

W związku z powyższym wydano zalecenie pokontrolne, które zostało wykonane.

W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, przestrzegania reżimu sanitarnego w czasie wykonywania usług, jak również zaniedbań bieżącego stanu porządkowego.

3. **Obiekty sportowe i rekreacyjne** – skontrolowano lodowisko, 2 hale sportowe, 2 stadiony, ogródek jordanowski, park przygody, 10 piaskownic i placów zabaw zlokalizowanych na osiedlach, 2 kryte pływalnie, 1 basen odkryty. W przedmiotowych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie utrzymania bieżącego stanu sanitarno-porządkowego. W wszystkich skontrolowanych piaskownicach przed sezonem dokonano całkowitej wymiany piasku w piaskownicach, niezbędnych napraw i przeglądów.

W obiekcie stadionu sportowego w Krośnie przy ul. Legionów w 2016r. uzyskano poprawę stanu technicznego zaplecza dla zawodników, które zostało odremontowane. Natomiast stwierdzono zaniżony stan techniczny ustępów ogólnodostępnych dla kibiców, w związku z powyższym wystosowano pismo do właściciela tj. MOSiR w Krośnie w celu wypowiedzenia się co do sposobu i terminu poprawy istniejącego stanu. W odpowiedzi właściciel zobowiązał się do usunięcia stwierdzonych uchybień. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano decyzję o opłacie.

W obiektach 2 krytych pływalni - badania jakości wody w nieckach basenowych w pierwszym półroczu wykonywane były w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej. Natomiast w drugim półroczu wyłącznie w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę pływalni (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9.11.2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016). Badania jakości wody w pływalniach wykonywane były przez laboratorium akredytowane.

W ciągu roku w badanych próbkach wody ze wszystkich niecek basenowych i wanien z hydromasażem występowały przypadki zanieczyszczenia

mikrobiologicznego, a w wyniku podejmowanych natychmiastowych działań przez zarządcę krytych pływalni uzyskiwano poprawę jakości wody (wyłączano niecki basenowe z użytkowania, przeprowadzano zabiegi dezynfekcyjne). Poprawę jakości wody potwierdzano wynikami badań laboratoryjnych.

W nieckach basenowych stwierdzano również przypadki przekroczonych wartości parametrów takich jak: chloroformu oraz sumy THM, które były obniżane w wyniku podjętych działań naprawczych.

W badanych próbkach wody z niecek basenowych jak również na podstawie bieżących odczytów wykonywanych na miejscu - stwierdzano przekroczenia wartości normatywnych chloru związanego, chloru wolnego, potencjał redoks. Według otrzymanych wyjaśnień – przy obecnym systemie uzdatniania wody basenowej (wyłącznie podchlorynem sodu) jest bardzo trudno obniżyć wartości w/w parametrów pomimo podejmowanych działań.

W trakcie roku w obiekcie krytej pływalni przy ul. Wojska Polskiego przeprowadzono kontrolę interwencyjną oraz pobrano próbki wody w związku z otrzymaną skargę telefoniczną na zaniedbania w zakresie utrzymania bieżącego stanu porządkowego w pomieszczeniach przybasenowych oraz na złą jakość wody w niecce basenowej. Kontrola nie potwierdziła zasadności zarzutów, badane próbki wody nie były kwestionowane. W ramach nadzoru sanitarnego pobrano również do badania próbki wody ciepłej z 2 wanien z hydromasażem w kierunku oznaczenia bakterii Legionella sp. – w badanych próbkach wody ciepłej nie wykryto obecności pałeczek Legionella sp.

Basen Kąpielowy Odkryty przy ul. Bursaki - do napełniania niecek basenowych pobierana jest woda z wodociągu sieciowego Krosno, która jest dodatkowo poddawana dezynfekcji chlorem gazowym. Na podstawie przeprowadzonych 2 kontroli sanitarnych obiektu nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem bieżącego stanu sanitarno-porządkowego. Badania jakości wody w nieckach basenowych wykonywane były w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez MOSiR w Krośnie - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9.11.2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016). Badania wody w nieckach wykonywane były przez laboratorium akredytowane. W badanych próbkach wody nie stwierdzano zanieczyszczeń mikrobiologicznych, natomiast występowały przypadki przekroczeń wartości chloroformu, sumy THM, chloru ogólnego i związanego – właściciel basenu podejmował działania naprawcze.

Pod koniec 2016 roku otrzymano pismo od właściciela obiektu tj. Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Krośnie o zawieszeniu działalności basenu odkrytego w 2017r. związku z planowaną jego przebudową.

4. **Kontrolą objęto 1 cmentarz komunalny i dom przedpogrzebowy** zlokalizowane w Krośnie przy ul. Wyszyńskiego. Stan sanitarno-porządkowy terenów cmentarza i domu przedpogrzebowego w dniach kontroli nie budził zastrzeżeń.
5. Na terenie miasta zarejestrowane są **3 firmy pogrzebowe świadczące usługi w zakresie przewozu zwłok i szczątków ludzkich**. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych pojazdów specjalistycznych w dniach kontroli nie budził zastrzeżeń.
6. **Ustępy publiczne**. Prowadzono kontrole sanitarne w 2-ch ustępach publicznych podległych Urzędowi Miasta Krosna oraz w 1 ustępie na terenie dworca PKS. Stan sanitarno-porządkowy ustępów w trakcie przeprowadzanych kontroli nie budził zastrzeżeń.

7. Skontrolowane na terenie miasta **2 domy pomocy społecznej** (całodobowe) - pod względem stanu sanitarno-technicznego oceniono jako dobre.
8. Przeprowadzono kontrolę sanitarną **Schroniska im. Brata Alberta** zlokalizowanego przy ul. Wojska Polskiego - w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego.
9. **Dworzec PKS** - bieżący stan sanitarno-porządkowy poczekalni dla podróżnych oraz stanowisk autobusowych nie budził zastrzeżeń.
Wyrywkowo skontrolowano 4 autobusy PKS – nie stwierdzono uchybień sanitarno-porządkowych.
10. Skontrolowano **1 stację paliw** na terenie miasta Krosna - w skontrolowanych obiektach znajdują się ustępy ogólnodostępne dla podróżnych – w dniu kontroli stan sanitarno-techniczny i porządkowy nie budził zastrzeżeń. Toalety wyposażone w środki higieniczne i czystościowe. Na stacji paliw nie znajduje się zlewnia ścieków z autokarów.
11. Skontrolowano **1 muzeum w Krośnie** – w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego.
12. Wyrywkowo skontrolowano **8 autobusów MKS, 4 wiaty przystanków MKS oraz 5 płatnych parkingów** zlokalizowanych na terenie miasta Krosna. W/w kontrole przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Urzędu Miasta i Miejskiej Komunikacji Samochodowej Sp. z o. o w Krośnie. Bieżący stan sanitarny w dniach kontroli nie budził zastrzeżeń.
13. Skontrolowano **4 prywatne firmy przewozowe** w zakresie świadczenia usług przewozów pasażerskich zlokalizowane na terenie miasta Krosna. Wyrywkowo skontrolowano **32 środki transportu samochodowego (autokary, autobusy, busy)** – w dniach kontroli nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu porządkowego.

W 2016r. wydano 11 decyzji zezwalających na dokonanie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich na cmentarzach komunalnych w Krośnie (na wydobywanie i przeniesienie w obrębie cmentarza lub przewiezienie na cmentarz w innej miejscowości), 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok z kraju oraz wydano 12 pozytywnych opinii sanitarnych zezwalających na sprowadzenie do kraju zwłok lub szczątków ludzkich.

Podsumowanie:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie widzi potrzebę:

- zastosowania alternatywnej metody uzdatniania wody w nieckach basenowych w 2 obiektach Krytych Pływalniach w Krośnie z uwagi na duże trudności w utrzymaniu parametrów takich jak: chlor związany, chlor wolny, potencjał redoks do normatywów określonych przez Rozporządzenia ministra Zdrowia z dnia 9.11.2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016).
- uruchomienia ustępu publicznego w pobliżu dworca PKS z uwagi na dużą liczbę osób korzystających z komunikacji miejskiej, podmiejskiej, dalekobieżnej (zostały uruchomione prywatne linie autobusowe), a obecnie na terenie dworca PKS w Krośnie czynny jest jeden ustęp (1 kabina).

VI. Stan sanitarny obiektów produkcji i obrotu środkami spożywczymi oraz żywienia zbiorowego

Bezpieczeństwo i zdrowie ludzi są jednym z ważniejszych celów polityki Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Polsce w zakresie zdrowia publicznego. Zapewnienie bezpiecznej żywności wymaga szeregu działań podejmowanych w sposób skoordynowany i zintegrowany. Urzędowa kontrola żywności w kraju obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności,
- warunków produkcji i obrotu przedmiotami użytku, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- warunków produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi.

W świetle obowiązujących regulacji prawnych, każdy producent żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością lub produktów kosmetycznych ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu wyrobów. Prawo stanowi, że żywność i produkty niebezpieczne nie mogą być wprowadzane do obrotu, a te już wprowadzone podlegają natychmiastowemu wycofaniu. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności, przedmiotów użytku lub produktów kosmetycznych mają zapewnić stałe monitorowanie ich bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

Sekcja Higieny Żywności i Żywienia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (PSSE) w Krośnie realizuje zadania z zakresu urzędowej kontroli żywności działając na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz innych przepisów krajowych oraz wspólnotowych. Urzędowa kontrola żywności ma na celu: zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa żywności, wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością, a tym samym ochrony zdrowia konsumentów oraz zapobieganie lub wyeliminowanie ryzyka spożycia przez ludzi żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej jak również użyciu wyrobów i materiałów do kontaktu z żywnością które nie spełniają wymogów określonych w przepisach prawa krajowego i wspólnotowego.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego (PPIS) w Krośnie na terenie miasta Krosna w 2016 r. wpisanych było 641 zakładów, w tym:

- 50 zakładów produkcji żywności,
- 196 obiektów obrotu detalicznego żywnością (sklepy, supermarkety, kioski),
- 122 obiekty innego typu obrotu żywnością (w tym sprzedaż na odległość, apteki, obiekty ruchome i tymczasowe),
- 31 zakładów obrotu hurtowego żywnością,
- 144 zakłady żywienia zbiorowego otwartego,
- 51 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 17 środków transportu zatwierdzonych w 2016 r.,

- 5 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 11 miejsc hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 14 obiektów hurtowego lub detalicznego obrotu produktami kosmetycznymi.

W roku 2016 na terenie działania PPIS w Krośnie skontrolowano łącznie 256 obiektów, co stanowi 39,93%, wszystkich obiektów, w tym:

- 42 zakłady produkcji żywności,
- 67 obiektów obrotu detalicznego żywnością (sklepy, supermarkety, kioski),
- 16 obiektów innego typu obrotu żywnością (w tym sprzedaż na odległość, apteki, obiekty ruchome i tymczasowe),
- 20 zakładów obrotu hurtowego żywnością,
- 58 zakładów żywienia zbiorowego otwartego,
- 31 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 17 środków transportu,
- 1 wytwórnię materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- 3 miejsca hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością,
- 1 obiekt hurtowego obrotu produktami kosmetycznymi.

Tabela 1. Udział skontrolowanych obiektów do ilości zakładów ujętych w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Grupa zakładów	Ilość zakładów ujętych w rejestrze	Ilość zakładów skontrolowanych	Udział procentowy skontrolowanych obiektów do ilości zakładów ujętych w rejestrze [%]
Zakłady produkcji żywności	50	42	56,63
obiekty obrotu detalicznego żywnością	196	67	34,18
obiekty innego typu obrotu żywnością	122	16	13,11
Zakłady obrotu hurtowego żywnością	31	20	64,51
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	144	58	40,27
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	51	33	64,70
Środki transportu zatwierdzone w 2016 roku	17	17	100

wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	5	1	20
miejsca hurtowego i detalicznego obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	11	3	27,27
zakłady produkcji wyrobów kosmetycznych	0	0	0
obiekty obrotu produktami kosmetycznymi	14	1	7,14

W nadzorowanych zakładach pracownicy Sekcji HŻiŻ przeprowadzili łącznie 348 kontroli sanitarnych, w tym: 151 kontroli kompleksowych, 141 kontroli tematycznych (dotyczących odbiorów nowych lub przejmowanych obiektów oraz w związku z powiadomieniami Głównego Inspektora Sanitarnego w ramach systemu RASFF), 12 kontroli interwencyjnych w związku z interwencjami klientów i konsumentów, 44 kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków z decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych zakładach żywnościowo-żywnościowych najczęściej kwestionowano:

- nieprawidłowy bieżący stan sanitarny w pomieszczeniach zakładu,
- nieprawidłowy stan techniczny obiektów (ścian, sufitów i podłóg, wyposażenia),
- brak wyników badań laboratoryjnych przygotowywanych i serwowanych posiłków, potwierdzających właściwą ich jakość zdrowotną pod względem mikrobiologicznym jak również badań sanitarnych ze sprzętu produkcyjnego i naczyń stołowych, potwierdzających prawidłowość prowadzonych zabiegów mycia i dezynfekcji,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców, półproduktów, wyrobów gotowych,
- nieprawidłowe znakowanie produkowanych wyrobów gotowych,
- brak odzieży ochronnej dla pracowników zakładu,
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarnych,
- brak przestrzegania zapisów w opracowanych procedurach i instrukcjach GHP/GMP i HACCP.

W 2016 r. w związku z prowadzonym nadzorem sanitarnym nad zakładami wydano 344 decyzje administracyjne, w tym:

- 7 decyzji nakazowych,
- 41 decyzji nakazowo-opłatowych,
- 101 decyzji opłatowych,
- 1 decyzję dotyczącą zmiany terminu wykonania obowiązku,
- 13 decyzji umarzających lub uchylających prowadzone postępowania administracyjne,
- 140 decyzji dotyczących zatwierdzenia i wpisu do rejestru nowych zakładów,

- 41 decyzji dotyczących wykreślenia zakładów z rejestru.

Ponadto dokonano 33 wpisy do rejestru zakładów na podstawie art. 63 ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Za techniczne i bieżące uchybienia w zakresie stanu sanitarnego obiektów, za sprawdzenie wydanych zaleceń pokontrolnych oraz kontrolę importu wystawiono łącznie 142 decyzje opłatowe na łączną kwotę 12 937 zł.

Za rozpoczęcie lub rozszerzenie prowadzonej działalności w obiektach żywieniowych bez decyzji zatwierdzającej PPIS w Krośnie; nieprawidłowe znakowanie, reklamę i prezentację środków spożywczych oraz suplementów diety; za nieinformowanie konsumenta o składnikach alergicznych występujących w produkowanej oraz serwowanej żywności; za wprowadzanie do obrotu handlowego w jednostkach systemu oświaty niedozwolonych środków spożywczych skierowano do Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego 5 wniosków o nałożenie kary pieniężnej przez Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W 3 przypadkach PPWIS nałożył na przedsiębiorców kary pieniężne w łącznej wysokości 6 500 zł. W 2 sprawach aktualnie toczy się postępowanie.

Za zaniedbania sanitarno-porządkowe oraz uchybienia i nieprawidłowości wynikające z przepisów prawa na podstawie art. 100 ust. 1 pkt 8 Ustawy z dnia 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia nałożono na przedsiębiorców 30 mandatów karnych na łączną kwotę 6 450 zł.

W 2016 r. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia uczestniczyła w realizacji Krajowego Programu Poboru Próbek Żywnościowych opracowanego przez Głównego Inspektora Sanitarnego. W obiektach funkcjonujących na terenie miasta Krosna ogółem pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu 295 próbek środków spożywczych oraz przedmiotów użytku z zakładów produkcyjnych, miejsc obrotu detalicznego i hurtowego oraz zakładów żywienia zbiorowego. Zakwestionowano 24 próbki tj. 8,13% z powodu zanieczyszczenia mikrobiologicznego. Stosunkowo niski wskaźnik próbek kwestionowanych świadczy o tym, że oferowana konsumentom żywność spełnia kryteria w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego, co pozostaje również w związku z sukcesywną poprawą warunków produkcji i obrotu środkami spożywczymi. Niepokojący jest fakt, że 24 zakwestionowane próbki pobrane zostały w 7 automatach do produkcji lodów.

W 2016 roku na terenie miasta Krosna przeprowadzono kontrole w obiektach nieujętych w rejestrze PPIS w Krośnie tj. w stoiskach handlowych i zakładach małej gastronomii zorganizowanych w czasie trwania imprez masowych. W trakcie imprez okolicznościowych przeprowadzono 9 kontroli nie stwierdzając uchybień w zakresie bieżącego stanu sanitarnego stoisk oraz w zakresie jakości oferowanych do sprzedaży dań lub środków spożywczych.

W ramach granicznej kontroli sanitarnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono 21 kontroli. Kontrole towarów przeprowadzono na terenie urzędu celnego. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie jakości zdrowotnej importowanych towarów oraz warunków transportu. Przedkładana dokumentacja przewozowa zawierająca również świadectwa jakości nie budziła zastrzeżeń. Ocenie poddano 19 partii wodorowęglanu sodu – import z Bośni i Hercegowiny, 1 partię pomidorów importowanych z Albani oraz partię ryżu z Kambodży.

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie reagował w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Produktach Niebezpiecznych (RASFF). Prowadzono 21 spraw związanych z ww. systemem. Wycofywaniu z obrotu handlowego podlegały środki spożywcze z powodu obecności zanieczyszczeń chemicznych lub mikrobiologicznych, obecności w środku spożywczym substancji alergicznych lub przekroczenia dopuszczalnej zawartości konserwantów lub występowania nieautoryzowanych

składników żywności. W związku z powyższym przeprowadzono w nadzorowanych obiektach 28 kontroli sanitarnych.

Zgodnie z wytycznymi do działalności kontrolnej w 2016 roku kontynuowano nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywnością wzbogaconą jak również produktami kosmetycznymi (system RAPEX). W ramach prowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa w zakresie wprowadzania do obrotu suplementów diety i śsspż oraz w zakresie kwalifikacji i poprawności oznakowania. W ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano do badań 19 próbek suplementów diety, z których żadna nie została zakwestionowana.

Wzorem lat ubiegłych wnikliwym nadzorem objęto również obiekty na terenie miasta Krosna, w których zaniedbania natury sanitarno-higienicznej mogłyby spowodować zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Zakwalifikowano je jako priorytetowe w sprawowaniu nadzoru sanitarnego.

W 2016 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie zgodnie z wytycznymi do działalności kontrolnej na rok 2016 kontynuował prowadzenie „AKCJI LATO” obejmującej kontrolę obiektów żywnościowo-żywieniowych zlokalizowanych przy trasach komunikacyjnych, w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych oraz w miejscach zgromadzeń ludności.

Ogółem przeprowadzono 21 kontroli zakładów produkcji i obrotu żywnością, w wyniku których wydano 2 decyzje administracyjne mające na celu poprawę warunków techniczno-sanitarnych w zakładach. Ze względu na stwierdzone uchybienia w zakresie warunków higieniczno-sanitarnych nałożono na przedsiębiorców 4 mandaty karne na kwotę 550 zł. W szczególności przeprowadzono: 8 kontroli restauracji, barów i zakładów małej gastronomii, 9 kontroli wytwórni lodów i automatów do lodów, 4 kontrole obiektów tymczasowych. Do najczęściej stwierdzanych podczas kontroli uchybień należały: brak dezynfekcji jajek, niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych, zły stan sanitarny i techniczny pomieszczeń obiektów, zniszczony drobny sprzęt produkcyjny i pomocniczy, część urządzeń chłodniczych mocno wyeksploatowana, oblodzona i brudna, brak opracowanego planu pobierania próbek i wykonywania badań produkowanych w zakładzie wyrobów w zakresie zgodności z kryteriami mikrobiologicznymi określonymi w rozporządzeniu 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych, brak wyposażenia przy umywalkach do mycia rąk, nieprzestrzeganie zasad wynikających z GMP/GHP oraz systemu HACCP.

W 2016 roku wpłynęły do tut. Inspektora Sanitarnego 14 interwencji dotyczących niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, jakości żywienia, niewłaściwych warunków techniczno-sanitarnych obiektów lub innych. W trakcie prowadzonych działań kontrolnych potwierdzono zasadność wniesienia 4 interwencji. Wobec przedsiębiorców u których interwencje potwierdziły się stosowano przewidziane przepisami prawa sankcje, między innymi nałożono 2 grzywny w formie mandatów karnych na kwotę 400 zł. Wniesione interwencje dotyczyły również obszarów w których PPIS nie ma kompetencji do rozpatrywania takich spraw, wobec czego takie interwencje były przekazywane do załatwienia kompetentnym organom – najczęściej Inspekcji Weterynaryjnej. Przekazywane były również interwencje do załatwienia poza obszarem działania PPIS w Krośnie.

Charakterystyka skontrolowanych zakładów

Zakłady produkcji środków spożywczych

Wytwórnice lodów i automaty do lodów

Tabela 1. Charakterystyka wytwórnicy lodów i automatów do lodów

Wytwórnice lodów i automaty do lodów	
Liczba zakładów wg rejestru	22
Ilość przeprowadzonych kontroli	23
Ilość decyzji administracyjnych	4
Liczba mandatów	4
Kwota mandatów (zł)	750

W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Krośnie znajdowało się 4 wytwórnice lodów i 18 punktów sprzedaży lodów z automatów. W 2016 r. skontrolowano 4 wytwórnice lodów oraz 15 automatów do lodów. Procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP wdrożono we wszystkich wytwórnicy oraz automatach do lodów. Do badań laboratoryjnych mikrobiologicznych pobrano łącznie 48 próbek lodów, z których zdyskwalifikowano 24. Próbki nie spełniały wymagań ze względu na zwiększone zanieczyszczenie mikrobiologiczne bakteriami z rodziny Eterobacteriaceae. Kwestionowane próbki lodów były podstawą do podjęcia działań administracyjnych u producentów oraz nakładania mandatów karnych. Okresowo wstrzymano działalność produkcyjną czterech punktów sprzedaży lodów z automatu.

Najczęściej powtarzające się nieprawidłowości w kontrolowanych wytwórnicy i automatach to:

- nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń,
- brak wyników badania gotowych wyrobów,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców i półproduktów przeznaczonych do produkcji lodów.

Piekarnie

Piekarnie zlokalizowane na terenie PPIS w Krośnie to zazwyczaj zakłady usytuowane w budynkach, w których utrudniona jest modernizacja i poprawa stanu technicznego pomieszczeń. Dostawa pieczywa z piekarni do punktów sprzedaży detalicznej odbywa się środkami transportu dostosowanymi do rodzaju przewożonych środków spożywczych, posiadającymi stosowne decyzje zatwierdzenia. Przedsiębiorcy wprowadzają również swoje wyroby do obrotu w ramach handlu obwoźnego, z własnych ruchomych punktów sprzedaży, zatwierdzonych przez PPIS w Krośnie.

Tabela 2. Charakterystyka piekarni

Piekarnie	
Liczba zakładów wg rejestru	8
Ilość przeprowadzonych kontroli	8
Ilość decyzji administracyjnych	0
Liczba mandatów	1
Kwota mandatów (zł)	300

W trakcie przeprowadzanych kontroli najczęściej kwestionowano następujące uchybienia:

- brak funkcjonalności pomieszczeń zakładu,
- brak prowadzenia kontroli własnej produktów lub jej dokumentowania w tym brak wyników badań laboratoryjnych,
- brak prawidłowego stanu technicznego urządzeń produkcyjnych i sprzętu produkcyjnego,
- brak prawidłowego stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych, socjalno-sanitarnych,

We wszystkich zakładach wdrożone są procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz zasady systemu HACCP (analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli).

Ciastkarnie

Pod nadzorem PPIS w Krośnie znajdowało się 5 wytwórni ciast. Wśród ciastkarni funkcjonują zakłady o dostatecznym stanie technicznym, zlokalizowane w budynkach mieszkalnych, niefunkcjonalnych bez możliwości rozbudowy, oraz obiekty zmodernizowane, dobrze wyposażone, których stan sanitarno-techniczny jest dobry.

Tabela 3. Charakterystyka ciastkarni

Ciastkarnie	
Liczba zakładów wg rejestru	5
Ilość przeprowadzonych kontroli	10
Ilość decyzji administracyjnych	3
Liczba mandatów	2
Kwota mandatów (zł)	600

W 2016 r. do badań laboratoryjnych w kierunku mikrobiologicznych pobrano 15 próbek wyrobów ciastkarskich – żadna próba nie została zdyskwalifikowana. Wszystkie zarejestrowane ciastkarnie posiadają opracowany i wdrożony system HACCP oraz dokumentację dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej GHP/GMP.

Zakłady garmażeryjne

Tabela 4. Charakterystyka zakładów garmażeryjnych

Zakłady garmażeryjne	
Liczba zakładów wg rejestru	9
Ilość przeprowadzonych kontroli	10
Ilość decyzji administracyjnych	2
Liczba mandatów	0
Kwota mandatów (zł)	0

Na terenie Krosna i powiatu funkcjonuje 9 zakładów garmażeryjnych. Stan techniczny tych lokali jest na poziomie dostatecznym lub dobrym. Procesy produkcyjne wykonywane są w większości nadzorowanych zakładów ręcznie. Najczęściej powtarzające się błędy w tej grupie obiektów to:

- brak prawidłowego stanu technicznego sprzętu produkcyjnego,

- brak wyników badań laboratoryjnych próbek produkowanych wyrobów garmażeryjnych w ramach kontroli własnej producentów.

Wszystkie zakłady ujęte w rejestrze posiadają opracowane procedury i instrukcje GHP i GMP oraz zasady systemu HACCP.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych

Tabela 5. Charakterystyka wytwórni wyrobów cukierniczych

Wytwórnice wyrobów cukierniczych	
Liczba zakładów wg rejestru	1
Ilość przeprowadzonych kontroli	1
Ilość decyzji administracyjnych	0
Liczba mandatów	0
Kwota mandatów (zł)	0

W grupie tych zakładów znajdują się wytwórnice o dobrym stanie sanitarno-technicznym. Większość wytwórni to małe rodzinne zakłady. Produkcja wyrobów cukierniczych prowadzona jest w znacznej części zakładów ręcznie lub częściowo automatycznie. We wszystkich zakładach wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP.

Pozostałe zakłady produkcji żywności

Tabela 6. Charakterystyka pozostałych zakładów produkcji

Pozostałe zakłady produkcji żywności	
Liczba zakładów wg rejestru	6
Ilość przeprowadzonych kontroli	4
Ilość decyzji administracyjnych	2
Liczba mandatów	1
Kwota mandatów (zł)	300

W rejestrze obiektów pod nadzorem PIS znajdują się również inne zakłady produkcji żywności, tj:

- przetwórnice owocowo-warzywne,
- wytwórnice wafli i paluszków,
- browary, zakłady produkcji wód mineralnych i stołowych,
- winiarnie i wytwórnia nalewek,
- gospodarstwa rolne prowadzące produkcję rolną oraz sprzedaż bezpośrednią,
- zakład konfekcjonowania żywności,
- zakłady przetwórstwa zbożowo-młynarskiego.

Miejsca obrotu środkami spożywczymi

Sklepy spożywcze, w tym super i hipermarkety

W okresie sprawozdawczym nadzorem objęto 143 sklepów spożywczych oraz 17 super i hipermarketów. Łącznie skontrolowano 49 sklepów oraz 14 super i hipermarketów

przeprowadzając w nich 94 kontrole. W celu poprawy złego stanu technicznego lub poprawy jakości wody w sklepach wydano 8 decyzji administracyjnych, nałożono na przedsiębiorców za uchybienia w zakresie bieżącego stanu sanitarnego obiektów oraz nieprzestrzeganie zapisów procedur systemu HACCP 4 mandaty karne na kwotę 700 zł. Procedury i instrukcje GHP oraz zasady systemu HACCP opracowano i wdrożono w 98,4 % obiektów.

Tabela 7. Charakterystyka sklepów spożywczych

Sklepy Spożywcze	
Liczba zakładów wg rejestru	160
Ilość przeprowadzonych kontroli	94
Ilość decyzji administracyjnych	8
Liczba mandatów	4
Kwota mandatów (zł)	700

W tej grupie obiektów najczęściej kwestionowano:

- brak zachowanej segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych i na regałach na salach sprzedaży,
- brak przestrzegania prawidłowo opracowanych procedur i instrukcji dobrej praktyki higienicznej,
- brak prawidłowego przechowywania środków spożywczych,
- nieprawidłowy stan sanitarny urządzeń chłodniczych, regałów ekspozycyjnych,
- brak kompletnego wyposażenia przy umywalkach do mycia rąk.

Do badań laboratoryjnych pobrano 180 próbek środków spożywczych, z których żadna nie została zdyskwalifikowana.

Kioski, inne obiekty obrotu żywnością, obiekty ruchome i tymczasowe

W 2016 r. pod nadzorem PPIS w Krośnie znajdowało się 36 kiosków, 25 obiektów ruchomych i tymczasowych oraz 97 innych obiektów obrotu żywnością. Obiekty te zlokalizowane są na targowiskach, w okolicach dworców PKP i PKS, a także w różnych innych miejscach na terenie miasta i powiatu. Do tej grupy zakładów należą m.in. kioski, sklepy spożywczo-przemysłowe na stacjach paliw, sklepy internetowe i zielarsko-medyczne, apteki wprowadzające do obrotu suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywność wzbogacaną, stoiska w pasażach handlowych, punkty sprzedaży żywności w salonikach prasowych, punkty wypieku i sprzedaży wyrobów cukierniczych, wózki ze sprzedażą wyrobów ciastkarskich, stragany na placach targowych.

Łącznie przeprowadzono w tych obiektach 16 kontroli sanitarnych.

Magazyny hurtowe

Tabela 8. Charakterystyka magazynów hurtowych

Magazyny hurtowe	
Liczba zakładów wg rejestru	31
Ilość przeprowadzonych kontroli	30
Ilość decyzji administracyjnych	5
Liczba mandatów	0
Kwota mandatów (zł)	0

W 2016 r. w ewidencji PPIS w Krośnie znajdowało się 31 magazynów hurtowych, z których skontrolowano 20 obiektów. Przeprowadzono w nich 30 kontroli sanitarnych. W nielicznych zakładach stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny, brak systematyczności w prowadzeniu zapisów w dokumentacji GHP i HACCP. Wydano 5 decyzji administracyjnych nakazowych. Przeprowadzane kontrole sprawdzające potwierdziły usunięcie zaniedbań. Wszystkie nadzorowane magazyny hurtowe posiadają opracowane procedury i instrukcje GHP oraz zasady systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP.

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Tabela 9. Charakterystyka zakładów żywienia zbiorowego otwartego

Zakłady żywienia zbiorowego	
Liczba zakładów wg rejestru	144
Ilość przeprowadzonych kontroli	87
Ilość decyzji administracyjnych	19
Liczba mandatów	18
Kwota mandatów (zł)	3 800

W 2016 r. w ewidencji PPIS w Krośnie znajdowało się 144 obiekty żywienia zbiorowego otwartego, z czego skontrolowano 58 restauracji, kawiarni, barów oraz zakładów małej gastronomii. Przeprowadzono ogółem 87 kontroli. Wydano 19 decyzji administracyjnych za stwierdzone w czasie kontroli uchybienia i nieprawidłowości. Za stwierdzone uchybienia w zakresie bieżącego stanu sanitarnego lub nieprzestrzegania procedur opartych na zasadach systemu HACCP nałożono 18 mandatów karnych na kwotę 3 800 zł. Podczas kontroli najczęściej kwestionowano:

- brak wyników badania mikrobiologicznego wyrobów gotowych,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładów,
- brak zachowanej higieny na stanowiskach pracy,
- brak znakowania półproduktów i gotowych wyrobów przeznaczonych do dalszego przechowywania,
- nieprawidłowe mycie naczyń kuchennych i sprzętu produkcyjnego.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2016 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli sanitarnej organów PIS znajdowało się 51 zakładów. Skontrolowano 33 zakłady.

W zakładach tych wydano 6 decyzji administracyjnych dotyczących niewłaściwego stanu technicznego obiektów. Ponadto najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to nieprzestrzeganie zasad GHP/GMP i HACCP, nieprawidłowy stan techniczny zakładów, nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń, nieprawidłowo prowadzone procesy mycia i dezynfekcji.

Tabela 10. Charakterystyka zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego			
Grupa obiektów	Liczba zakładów wg rejestru	Liczba obiektów skontrolowanych / liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba/ kwota mandatów [zł]
Stołówki pracownice	3	2 / 2	0/0
Bufety przy zakładach pracy	3	3 / 3	0/0
Stołówki w domach wczasowych	0	0 / 0	0/0
Bloki żywienia w szpitalach	2	1 / 2	0/0
Kuchnie mleczne	1	1 / 1	0/0
Bloki żywienia w sanatoriach	0	0 / 0	0/0
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	2	2 / 2	0/0
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	1	1 / 2	0/0
Stołówki szkolne, (w tym w cateringu)	17 (6)	7 (2) / 8 (3)	0/0 (0/0)
Stołówki w bursach i internatach	2	1 / 1	0/0
Stołówki na koloniach/ półkoloniach/obozach/zimowiskach	1	0 / 0	0/0
Stołówki w przedszkolach (w tym w cateringu)	28 (7)	9 (2) / 9 (2)	0/0 (0/0)
Stołówki w domach dziecka i młodzieży	1	0 / 0	0/0
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	1	1 / 1	0/0
Zakłady usług cateringowych	5	2 / 2	0/0
Inne placówki żywienia	4	4 / 4	0/0

Stołówki szkolne

Stołówki szkolne funkcjonowały jako stołówki podlegające dyrekcji szkół lub prowadzono w nich działalność w zakresie żywienia dzieci przez inne podmioty gospodarcze. W kilku szkolnych blokach żywienia swoją siedzibę miały również kuchnie centralne firm cateringowych, które jednocześnie obsługiwały stołówki zależne w tych szkołach. Posiłki dla dzieci przygotowywane były w oparciu o jadłospisy dekadowe, układane najczęściej przez intendentki i kucharki w oparciu o zasady racjonalnego żywienia. W kontrolowanych zakładach opracowywane są i wdrożone procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej GHP oraz HACCP, a produkcja posiłków odbywa się zgodnie z zasadami dobrej praktyki produkcyjnej GMP. Posiłki podawane są w naczyniach wielokrotnego lub jednorazowego użycia. Przeprowadzane są badania mikrobiologiczne wyprodukowanych potraw.

Stolówki w przedszkolach

W 2016 r. skontrolowano 9 bloków żywienia w przedszkolach. Posiłki produkowane były na miejscu w kuchniach samodzielnych (od surowca do gotowego wyrobu) lub dostarczane przez firmy cateringowe. Wydawane dzieciom do konsumpcji posiłki przygotowywane były na podstawie jadłospisów dekadowych układanych przez personel bloków żywienia, tj. intendentki i kucharki oraz przez dietetyków - pracowników firm cateringowych dostarczających posiłki. W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych ocenie poddawane były również jadłospisy. Po przeanalizowaniu i ocenie jakościowej, nieprawidłowości nie stwierdzano. We wszystkich zakładach opracowane i wdrożone są procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej (GHP), produkcyjnej (GMP) oraz zasady systemu HACCP. Stan techniczny bloków żywienia w przedszkolach systematycznie ulega poprawie w wyniku remontów i modernizacji finansowanych przez organy założycielskie oraz w ramach środków własnych. Przeprowadzane są remonty bieżące, które przyczyniają się do poprawy układu funkcjonalnego pomieszczeń, modernizacji ciągów technologicznych oraz zakupywany jest nowy sprzęt wyposażeniowy.

Zakłady usług cateringowych

W 2016 r. skontrolowano 2 zakłady. W zakładach usług cateringowych produkowane są wyroby garmazeryjne w szerokim asortymencie na potrzeby różnych zakładów żywienia zbiorowego, tj. stołówek w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych, a także stołówek i bufetów w zakładach pracy. We wszystkich zakładach wdrożono procedury i instrukcje GHP/GMP oraz zasady systemu HACCP.

Pomimo stwierdzanych uchybień i nieprawidłowości, we wszystkich grupach nadzorowanych obiektów nastąpiła poprawa warunków sanitarnych produkcji i obrotu żywnością, co jest między innymi wynikiem:

- przekazywania do użytku nowo wybudowanych zakładów branży spożywczej (głównie pawilony handlowe, obiekty gastronomiczne),
- przeprowadzenia gruntownych prac remontowych i modernizacyjnych istniejących obiektów,
- wyposażania obiektów w nowoczesny sprzęt i urządzenia technologiczne,
- sukcesywnego podnoszenia kwalifikacji i utrwalania właściwych nawyków w postępowaniu ze środkami spożywczymi.

VII. Środowisko pracy i choroby zawodowe

1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy zarejestrowanych jest 242 zakłady pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia powodujące lub mogące spowodować zagrożenie dla zdrowia zatrudnionych pracowników oraz podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny. W nadzorowanych zakładach zatrudnionych jest 13973 pracowników.

1.1 Nadzór nad warunkami środowiska pracy

W 2016r. skontrolowano 84 zakłady pracy, w których przeprowadzono 155 kontroli podstawowych i sprawdzających. Przekroczenia normatywu higienicznego czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 12 zakładach pracy. Ogółem w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia pracowało 1464 pracowników w tym:

- hałas - 925 pracowników,
- pył - 22 pracowników,
- promieniowanie optyczne – 486 pracowników,
- mikroklimat gorący - 33 pracowników.

Najczęściej przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia występowały u pracowników zatrudnionych w zakładach:

- produkcji wyrobów szklanych - 684 pracowników w 1 zakładzie,
- produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep - 664 pracowników w 3 zakładach,
- produkcji wyrobów z drewna – 80 pracowników w 2 zakładach,
- produkcji metalowych elementów – 26 pracowników w 2 zakładach.

Pracownicy pracujący w takich warunkach wyposażeni są w ochrony indywidualne.

Poprawę warunków pracy w zakresie wyeliminowania przekroczeń normatywu higienicznego czynników szkodliwych dla zdrowia – stężenia styrenu, natężenia hałasu, drgań miejscowych uzyskano w 2 zakładach dla 8 pracowników na skutek podjętych działań technicznych i organizacyjnych:

- zmodyfikowanie systemu wentylacyjnego,
- czyszczenie systemu wentylacyjnego,
- skrócenie czasu pracy na danym stanowisku pracy,
- wymiana filtrów przy urządzeniu odciągowym.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono naruszenia wymagań higieniczno-zdrowotnych w zakresie:

- sporządzenia oceny ryzyka zawodowego dla pracowników pracujących w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia,
- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas,
- przekroczeń normatywu higienicznego stężenia styrenu w środowisku pracy laminatorów,
- złego stanu techniczno – sanitarnego pomieszczeń produkcyjnych i pomieszczeń socjalno- sanitarnych,

- sporządzenia instrukcji bhp dotyczących postępowania z materiałem niebezpiecznym i szkodliwym dla zdrowia oraz udzielania I pomocy,
- braku natrysków wodnych do płukania oczu w pomieszczeniu w którym występuje niebezpieczeństwo obłania pracowników środkami żrącymi,
- zapewnienia urządzenia do przepompowywania niebezpiecznych produktów chemicznych.

W związku ze stwierdzeniem naruszenia wymagań higieniczno – zdrowotnych wydano 59 decyzji w tym:

- 53 decyzje nakazowe,
- 6 decyzji zmieniających treść wydanych wcześniej decyzji (przedłużenie, uchylenie).

Decyzje nakazowe wydano w zakresie:

- badań i pomiarów środowiska pracy – 33 decyzje,
- oceny ryzyka zawodowego – 29 decyzji,
- substancji chemicznych i ich mieszanin – 17 decyzji,
- stanu techniczno-sanitarnego pomieszczeń pracy i socjalno-sanitarnych – 11 decyzji,
- obniżenia do norm dopuszczalnych przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy - 2 decyzje,
- substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - 3 decyzje.

W związku ze stwierdzeniem naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych ustalono 67 opłat na kwotę 6053zł 05 gr. W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego wydano 2 upomnienia.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 17 zakładów, w których występują czynniki rakotwórcze. W ekspozycji zawodowej na czynniki rakotwórcze pracuje ogółem 178 pracowników. W roku 2016 objęto nadzorem 7 zakładów, przeprowadzono 10 kontroli i wydano 3 decyzje nakazowe w związku ze stwierdzeniem uchybień:

- braku rejestru prac i pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych lub mutagennych,
- braku przesłania informacji do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego oraz uchybienia w zakresie jej wypełniania.

Pracownicy pracujący w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi objęci są opieką lekarską, badania wykonują lekarze uprawnieni do przeprowadzania badań profilaktycznych. Pracodawcy posiadają spisane umowy na sprawowanie opieki medycznej nad pracownikami z podstawowymi jednostkami służby medycyny pracy.

W roku 2016 nie stwierdzono choroby zawodowej spowodowanej czynnikami rakotwórczymi występującymi w środowisku pracy.

Czynniki biologiczne

W roku 2016 objęto nadzorem 6 obiektów, w których 1002 pracowników pracuje w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi zaliczanymi do 2 i 3 grupy zagrożenia. Przeprowadzono ogółem 6 kontroli w tym zakresie, uchybień nie stwierdzono.

1.2 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych

W 2016r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 71 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, ogółem wydano 21 decyzji nakazowych.

Skontrolowano 59 zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny oraz 10 firm zajmujących się obrotem chemikaliami.

Stwierdzono między innymi uchybienia:

- niezgodne z prawem oznakowanie substancji i ich mieszanin,
- brak kart charakterystyki,
- karty charakterystyki niezgodne z prawem,
- karty charakterystyki sporządzone nie w języku polskim,
- brak oznakowania miejsc przetrzymywania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin,
- brak natrysków wodnych do płukania oczu w pomieszczeniu w którym występuje niebezpieczeństwo oblania pracowników środkami żrącymi,
- brak instrukcji postępowania z materiałem niebezpiecznym i szkodliwym dla zdrowia oraz udzielania I pomocy,
- brak oceny ryzyka zawodowego w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin,
- brak przekazania informacji do Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych o mieszaninach niebezpiecznych sprowadzanych na terytorium Rzeczypospolitej z kraju UE,
- brak prawidłowych wpisów w kartach charakterystyki wprowadzanych do obrotu produktów.

1.3 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem produktów biobójczych

W 2016r. ogółem przeprowadzono 5 kontroli w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi, w tym 3 kontrole w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz 2 kontrole w zakresie ich stosowania. Nie stwierdzono uchybień.

1.4 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem prekursorów narkotyków

Na terenie miasta Krosno znajduje się 13 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursory kat. 3. W 2016r. objęto nadzorem 3 podmioty wprowadzające do obrotu prekursory kat.3, w których przeprowadzono 3 kontrole. Nie stwierdzono podmiotów gospodarczych wprowadzających do obrotu prekursory kategorii 2. Przeprowadzono 12 kontroli w zakresie prekursorów narkotyków w zakładach pracy stosujących je w działalności zawodowej.

1.5 Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu i stosowaniem detergentów

W 2016r. przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie nadzoru nad detergentami - nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Choroby zawodowe

W 2016r. zgłoszono 14 podejrzeń chorób zawodowych. Przeprowadzono 19 postępowań w sprawie podejrzenia choroby zawodowej, w ramach tych postępowań przeprowadzono 30 wizytacji w zakładach pracy. Wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 7 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wpłynęło 1 odwołanie od decyzji wydanej w sprawie choroby zawodowej.

W 2016r. stwierdzono 5 chorób zawodowych:

- pylica płuc - pylica krzemowa – poz. 3pkt1 – 1 choroba,
- przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki - poz.19 pkt 1 - 1 choroba,
- przewlekła choroba obwodowego układu nerwowego wywołana sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni w obrębie nadgarstka – poz.20 pkt 1 – 1 choroba,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – 1 choroba, wirusowe zapalenie wątroby typu B poz. 26.

3. Podsumowanie

Przeprowadzone kontrole przyczyniły się do poprawy warunków pracy oraz spowodowały wyegzekwowanie od wprowadzających do obrotu i stosujących substancje i mieszaniny chemiczne spełnienie wymagań zawartych w przepisach prawnych dotyczących chemikaliów. Obowiązujące aktualnie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady są bardzo obszerne. Działania pracowników Inspekcji Sanitarnej przyczyniły się w znacznym stopniu do wdrożenia przez pracodawców wymogów ujętych w rozporządzeniach UE w prowadzonej działalności zawodowej.

W większości przypadków firmy zobowiązane decyzją do usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień wywiązywały się z nałożonego obowiązku w wyznaczonym terminie. Zwiększenie świadomości pracowników w zakresie czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy nastąpiło poprzez informowanie ich o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą oraz zasadach ochrony przed zagrożeniami.

W 2016r. nastąpił wzrost liczby osób zatrudnionych w warunkach przekroczeń normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia (w 2016r. – 1464 pracowników, natomiast w 2015r. – 1251). Nastąpił spadek stwierdzonych chorób zawodowych (w 2016r. – 4 choroby, natomiast w 2015r. – 5 chorób).

Podjęmowane przez pracodawców działania: techniczne, organizacyjno-administracyjne, stosowanie środków ochrony indywidualnej, profilaktyka medyczna w znacznym stopniu zapobiegają ujemnym skutkom działania szkodliwych czynników występujących w środowisku pracy.

VIII. Środki zastępcze

„Dopalacze”, jak większość substancji psychoaktywnych, działają na ośrodkowy układ nerwowy i po ich zażyciu zmienia się nastrój i zachowanie człowieka. Część substancji, najczęściej pochodzenia syntetycznego, daje efekty pobudzające przypominające skutki po użyciu amfetaminy, kokainy lub ecstazy. W grupie substancji pochodzenia naturalnego zachodzi duże zróżnicowanie w działaniu tych substancji. Często są to mieszanki ziół o działaniu psychoaktywnym i mogą działać zarówno uspokajająco, wywoływać euforię, jak i działać psychodelicznie czy halucynogennie. Skutki użycia mogą być zbliżone do działania marihuany, haszyszu czy LSD lub też do skutków zatrucia organizmu toksynami. Objawy używania zależą od rodzaju substancji, przyjętej dawki, jak również od cech psychofizycznych danej osoby. Nie ma jednego wzorca reakcji na przyjętą substancję – tolerowana przez organizm jednego człowieka, dla innego może być groźną w skutkach trucizną.

W zależności od substancji mogą wystąpić między innymi następujące objawy: przyływ energii, podwyższenie nastroju, rozdrażnienie, huśtawka nastroju, pobudzenie psychoruchowe, napady szału, stany depresyjne, halucynacje wzrokowo-słuchowe, a także utrata apetytu, bezsenność, przekrwienie gałek ocznych, wymioty, biegunka. Powodowane przez dopalacze zmiany świadomości lub stany pobudzenia ograniczają zdolność oceny i kontroli sytuacji, co znacząco zwiększa ryzyko niebezpiecznego wypadku, odniesienia urazu, a także utraty przytomności. Używanie dopalaczy może także spowodować skutki śmiertelne. Dopalacze występują w postaci białego proszku, kapsułek lub tabletek, suszu roślinnego (liście, nasiona, ekstrakt, skręty), suszu grzybów. Mogą być przyjmowane doustnie, donosowo, w postaci wywaru lub do palenia.

W 2016 roku przeprowadzono 6 kontroli w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi. Zabezpieczono 431 sztuk środków zastępczych, do badań pobrano 19 próbek produktów. Na terenie miasta Krosna funkcjonował od 07.04.2016r. do 13.10.2016r. jeden sklep wprowadzający do obrotu środki zastępcze. Działalność prowadziły różne firmy zarejestrowane w Sosnowcu.

Badania chemiczno – toksykologiczne pobranych próbek w sklepie MODEL ART w Krośnie przeprowadzone przez Oddział Laboratoryjny/Sekcji Laboratoryjnej Aparatury Specjalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Radomiu wykazały obecność: MDMA-CHMICA, 4-CMC (4- chlorometkatynon), 3-CMC (3-chlorometkatynon), 4 MDMC.

1. MDMA-CHMICA – jest to substancja z grupy syntetycznych analogów funkcjonalnych kannabinoli (związki zawarte w konopiach). MDMA-CHMICA wykazuje silne powinowactwo do receptora kannabinoidowego CB₁. Działania niepożądane m.in.: silne pobudzenie, przyspieszone tętno, nudności, epizody psychotyczne, myśli samobójcze.
2. 4-CMC (4- chlorometkatynon) – jest to substancja psychoaktywna zaliczana do grupy syntetycznych katynonów. Działanie 4-CMC jest zbliżone do działania innego środka psychotropowego o nazwie 4-MMC (mefedron). Podobnie jak mefedron wykazuje aktywność w układzie dopaminergicznym i adrenergicznym ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego człowieka, podobnie jak amfetaminy, prowadząc do wystąpienia efektów jakościowo zbliżonych do opisywanych po zażyciu amfetaminy. Działania niepożądane m.in.: zaburzenia rytmu serca, długotrwałe ataki paniki, skurcze mięśni, bóle i zawroty głowy.
3. 3-CMC (3-chlorometkatynon), który wykazuje działanie stymulujące, daje uczucie świeżości, powoduje euforię, empatię, wzrost motywacji do działania, rozmowność. Działania niepożądane m.in. : omamy, szczękościsk, suchość w ustach, brak potrzeby snu.

4. 4-MDMC (4-METYLOMETAMFEPRAMON, 4-METYLO-N,N-DIMETYLOKATYNON) - jest to substancja psychoaktywna należąca do rodziny syntetycznych katynonów . Jest wprowadzany do obrotu jako krystaliczna substancja koloru białego. 4-metylo-N,N-DMC działa stymulująco na ośrodkowy układ nerwowy wiążąc przekaźniki monoaminowe dopaminy, serotoniny i noradrenaliny, powodując ich uwalnianie.
Działania niepożądane m.in.: arytmia serca, nadciśnienie, halucynacje, gwałtowny wzrost temperatury ciała.

W/w związku wyczerpują pojęcie „środka zastępczego” w rozumieniu art. 4 pkt 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224 z późn. zm.) i stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. Potwierdzeniem tego są odnotowane zatrucia środkami zastępczymi zakupionymi w sklepie w Krośnie. W 2016r. Wojewódzki Szpital Podkarpacki w Krośnie zgłosił 7 zatruc środkami zastępczymi.

W roku 2016 zostało wydanych 48 decyzji w tym:

- 6 decyzji nakazowych z art. 44c ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r., poz. 224 z późn. zm.) dotyczących wstrzymania wprowadzania do obrotu w trybie natychmiastowym środków zastępczych na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa nie dłuższy niż 18 miesięcy, zaprzestania prowadzenie działalności w sklepie na czas niezbędny do usunięcia zagrożenia, nie dłuższy niż 3 miesiące, zatrzymania produktów pozostałych po pobraniu prób do badań laboratoryjnych, na czas niezbędny do przeprowadzenia oceny i badań ich bezpieczeństwa, nie dłuższy jednak niż 18 miesięcy,
- 8 decyzji nakazowych z art. 44c ust. 4 w/w ustawy zakazujących wprowadzania do obrotu przebadanych produktów, wycofania ich z obrotu i zniszczenia w/w produktów na koszt wprowadzającego do obrotu,
- 5 decyzji opłatowych za czynności kontrolne na sumę 154 zł,
- 7 decyzji opłatowych - koszty badań laboratoryjnych na kwotę 12894 zł 17gr,
- 8 decyzji – kara pieniężna na kwotę 200 000 zł z art. 52a ust. 1,2,3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r., poz. 224 z późn. zm.).

Wydano 11 postanowień w tym :

- 1 postanowienie w sprawie odrzucenia zarzutów,
- 7 postanowień w sprawie nałożenia kary pieniężnej,
- 3 postanowienia o sprostowaniu błędów.

W 2016r. prowadzono 9 postępowań związanych z ujawnieniem przez Komendę Miejską Policji w Krośnie środków zastępczych u osób indywidualnych.

Wydział Dochodzeniowo – Śledczy Komendy Miejskiej Policji w Krośnie prowadził dochodzenia w sprawach posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych. Na podstawie opinii wydanych przez Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie stwierdzono obecność związków o akronimie: MDMB-CHMICA, ADB-FUBINACA, MN-2201, 3-CMC (3-chlorometkatynon). Wobec powyższego sprawy przekazano do PPIS w Krośnie. Wydano „Zarządzenie zabezpieczenia” produktów, złożonych w depozycie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie. Do wszystkich osób zostało wystosowane wezwanie celem złożenia wyjaśnień w związku z posiadaniem środków zastępczych. 7 osób zgłosiło się w ustalonym terminie, zostały przesłuchane oraz poinformowane o szkodliwym działaniu środków zastępczych.

IX. Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych

1. Informacje ogólne

W roku 2016 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorowała 173 obiekty nauczania i wychowania, w których funkcjonowało 231 placówek. Na terenie miasta Krosna funkcjonowało 44 obiekty nauczania i wychowania, a w nich 60 placówek. Liczba ta obejmuje obiekty nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie. Wszystkie nadzorowane placówki zostały skontrolowane. Skontrolowano 2 żłobki, które obejmują opieką 201 dzieci, 11 przedszkoli samodzielnych, do których uczęszcza 790 dzieci oraz 6 przedszkoli wchodzących w skład zespołów szkół, do których uczęszcza 724 dzieci, 16 szkół, w których uczy się łącznie 5761 uczniów, w tym:

- szkoły podstawowe – 2 (377 uczniów),
- gimnazja – 1 (100 uczniów),
- licea ogólnokształcące – 1 (55 uczniów),
- ponadgimnazjalne szkoły zawodowe – 1 (77 uczniów),
- szkoły policealne – 1 (23 uczniów),
- zespoły szkół – 10 (5129 uczniów).

Ponadto, skontrolowano:

- 2 szkoły wyższe publiczne, w których studiuje 2223 studentów,
- 1 dom studencki, w którym mieszka 43 studentów,
- 1 dom dziecka, w którym przebywają 32 osoby,
- 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego, z których korzystają 204 osoby,
- 7 placówek wychowania pozaszkolnego, gdzie w zajęciach uczestniczą 323 osoby.

W 2016r. powstało 1 nowe przedszkole niepubliczne.

Łącznie we wszystkich wymienionych placówkach przeprowadzono 70 kontroli sanitarnych.

2. Stan techniczno-sanitarny obiektów

Stan techniczno-sanitarny skontrolowanych obiektów został oceniony pozytywnie. Na nadzorowanym terenie placówki oświatowo-wychowawcze funkcjonują w budynkach, których stan techniczny jest dobry, nawet jeśli są one zlokalizowane w tzw. budynkach nieprzystosowanych, budowanych na inne cele, np. domy zakonne. Jak co roku, najwięcej prac remontowych w placówkach wykonano w okresie wakacyjnym. Dotyczyły one głównie sal dydaktycznych, zaplecza sanitarnego, innych pomieszczeń w budynkach. Zakres remontów w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, np. w niektórych szkołach odmalowano wszystkie sale lekcyjne, w innych pojedyncze klasy. Prace remontowe zrealizowane w placówkach, wpłynęły na poprawę warunków pobytu w nich dzieci.

W jednej z placówek po przeprowadzonej kontroli sanitarnej, została wydana decyzja administracyjna nakazująca uzyskanie poprawy stanu techniczno-sanitarnego dojścia do szkoły. Wykonano obowiązki wynikające z decyzji administracyjnej dotyczącej doprowadzenia do należytego stanu techniczno-sanitarnego ścian, sufitów, podłóg

w pomieszczeniach, sanitariatów, sprzętu sportowego, pomieszczeń kuchennych w placówce opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego.

W 2016r. nie stwierdzono uchybień w zakresie bieżącego stanu sanitarnego, w związku z czym nie nakładano mandatów karnych.

3. Warunki do utrzymania higieny, ciepła woda w sanitariatach

Wszystkie placówki zapewniały dzieciom dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody w sanitariatach. Zapewniono także właściwe wyposażenie w środki do utrzymania higieny osobistej (mydło w dozownikach, ręczniki papierowe lub suszarki do suszenia rąk, papier toaletowy). Stan techniczno-sanitarny ubikacji w 1 z placówek został oceniony jako niezadowolający. Termin realizacji obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej dotyczącej ich stanu techniczno-sanitarnego upływa 31.08.2017r. Natomiast, w jednej z placówek zostały wykonane obowiązki zawarte w decyzji, w związku z czym uzyskano poprawę stanu techniczno-sanitarnego ubikacji. W 2016r. nie wszczynano żadnego postępowania w sprawie poprawy stanu techniczno-sanitarnego ubikacji. Wszystkie placówki posiadają podłączenie do wodociągu miejskiego oraz do kanalizacji centralnej.

4. Ergonomia mebli w szkołach i przedszkolach

Skontrolowano meble (stoliki, krzeselka) stanowiące wyposażenie szkół i przedszkoli ze szczególnym uwzględnieniem zasad ergonomii. Oceniono 136 stanowisk uczniowskich w 11 oddziałach, w 3 placówkach. W skontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zapewnienia właściwego stanowiska pracy. Nie wydawano decyzji administracyjnych dotyczących dostosowania mebli do zasad ergonomii. Przeprowadzono natomiast 2 kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków zawartych w decyzjach dotyczących mebli szkolnych wydanych w latach wcześniejszych, podczas których stwierdzono ich wykonanie. W 2016r. 2 placówki doposażono w nowe meble (stoliki, krzeselka). Kontrole sanitarne przeprowadzane w kolejnych latach wskazują na systematyczną poprawę w zakresie zaopatrzenia placówek w nowe meble posiadające certyfikaty.

5. Rozkład zajęć

Oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 21 szkołach, w 224 oddziałach. Negatywnie oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 2 placówkach – 20 oddziałów. Dzieci w tych szkołach uczą się na zmiany, zajęcia nie rozpoczynają się w poszczególnych dniach o tej samej porze, różnica liczby godzin pomiędzy poszczególnymi dniami jest większa od 1 godziny, zajęcia rozpoczynają się o godzinie 7 rano. W placówkach, w których rozkład zajęć lekcyjnych został oceniony negatywnie istnieją trudności z uwzględnieniem w nim zasad higieny pracy umysłowej, ze względu na niewystarczającą liczbę posiadanych pomieszczeń w budynku, przy stosunkowo dużej liczbie uczniów.

6. Możliwość pozostawiania podręczników w szkole

Z przeprowadzonych w 2016 roku kontroli sanitarnych wynika, że wszystkie placówki zapewniają uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych

zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2016r. stwierdzono brak wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 1 szkole. Szkoła posiada sale gimnastyczne, ale ze względu na dużą liczbę korzystających z nich uczniów, zajęcia wychowania fizycznego odbywają się także na korytarzu. W 1 szkole wykorzystywana jest tylko zastępcza sala gimnastyczna, w 6 szkołach sala zastępcza z boiskiem, w 2 szkołach sala zastępcza i typowa z boiskiem. Szkolny zespół sportowy, czyli zespół pomieszczeń składający się z jednej lub więcej sal sportowych oraz pozostałych pomieszczeń /np. przebieralnie, natryskownie, ustępy/ funkcjonuje w 5 szkołach. Jedynie w 2 placówkach natryski są używane przez uczniów, ale tylko po dodatkowych zajęciach sportowych. W 3 placówkach natryski nie są używane wcale. Niezależnie od posiadanej infrastruktury w zakresie realizacji wychowania fizycznego, szkoły korzystają z obiektów poza placówką: z innych sal gimnastycznych, hali sportowej, siłowni, basenu. W 2016r. nie były oddawane do użytku nowe bloki sportowe.

8. Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta

W części placówek wykorzystywane są piaskownice. W 2016r. skontrolowano 12 piaskownic w 12 placówkach. Podczas przeprowadzanych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Piaskownice były zabezpieczone przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta, a piasek był systematycznie wymieniany, co potwierdzano odpowiednimi dokumentami.

9. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W 2016 roku w szkołach prowadzono dożywianie uczniów w różnych formach. W 5 placówkach posiłki były przygotowywane na miejscu w stołówce szkolnej, natomiast w 6 dzieci korzystały z posiłków dowożonych. Ciepłe posiłki (pełne obiady) były wydawane w 10 szkołach. Dożywianie w formie ciepłych posiłków było realizowane w 2 szkołach podstawowych i 8 zespołach szkół. Z posiłków ciepłych dwudaniowych korzystało 934 uczniów. W 1 szkole 30 uczniów otrzymywało II śniadania. Dzieci w szkołach otrzymywały także napój, mleko oraz warzywa i owoce. Część dzieci korzystała z posiłków dofinansowanych. Dane dotyczą dnia, w którym przeprowadzona była kontrola sanitarna.

10. Żłobki i kluby dziecięce

Na nadzorowanym terenie funkcjonują 2 żłobki. Żłobek Miejski w dalszym ciągu działa na bazie pomieszczeń wydzielonych w 4 przedszkolach, natomiast Niepubliczny Żłobek funkcjonuje w samodzielny budynku. Łącznie z miejsc w żłobkach korzystało 201 dzieci. W Żłobku Miejskim posiłki dla dzieci przygotowywane są na miejscu, w blokach żywieniowych, natomiast dla dzieci w Żłobku Niepublicznym posiłki są dowożone. Stan techniczno-sanitarny nadzorowanych placówek – dobry.

11. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2016r. do elektronicznej bazy danych kuratorium zgłoszono 11 turnusów wypoczynku letniego oraz 8 turnusów wypoczynku zimowego na terenie Krosna. Pozostałe turnusy, podobnie jak w latach poprzednich koncentrowały się głównie na terenie Powiatu Krośnieńskiego. Turnusy wypoczynku zostały skontrolowane. Łącznie z wypoczynku zimowego i letniego na terenie miasta Krosna skorzystało 646 dzieci (lato – 368, zima- 278). Dzieci, które spędzały wakacje w miejscu zamieszkania miały możliwość udziału w zajęciach organizowanych w ramach tzw. „Letniej Przygody”. Ponadto, zajęcia dla dzieci odbywały się w takich obiektach jak; Ogródek Jordanowski, Świetlica Środowiskowa, Regionalne Centrum Kultur Pogranicza. W placówkach wypoczynku letniego zimowego dzieci i młodzieży przeprowadzane były kontrole kompleksowe pod kątem oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży.

Podczas trwania wypoczynku zimowego i letniego nie odnotowano nieprawidłowości. Stan zdrowia dzieci w placówkach został oceniony jako dobry. Nie odnotowano chorób, ani urazów. Na turnusach wypoczynku organizowanych w miejscu zamieszkania realizowane było dożywianie dzieci.

We współpracy z pionem oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowano działania edukacyjne, dotyczące głównie kleszczy, chorób odkleszczowych, profilaktyki zakażeń meningokokowych, higieny osobistej, dopalaczy. Podczas przeprowadzania kontroli turnusów wypoczynku pozostawiano materiały edukacyjne tematycznie związane z promocją zdrowego stylu życia, dopalaczami. W ramach akcji „Bezpieczne wakacje 2016” podejmowano również współpracę z policją. Od kilku lat podejmowana jest systematyczna współpraca z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji w Krośnie, którą ocenia się pozytywnie. Z przebiegu wypoczynku zimowego i letniego sporządzano na bieżąco meldunki i informacje zgodnie z wyznaczonymi terminami.

12. Działania pokontrolne

W jednej z placówek po przeprowadzonej kontroli sanitarnej, została wydana decyzja administracyjna nakazująca uzyskanie poprawy stanu techniczno-sanitarnego dojścia do szkoły. Poza tym, postępowaniem administracyjnym objęta jest 1 placówka (2 decyzje administracyjne - termin realizacji upływa dnia 31.08.2017r.). Wydano 3 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków zawartych w decyzji, z czego 1 z nich została wykonana w 2016r. Zakończono zostało postępowanie administracyjne w 3 placówkach.

13. Podsumowanie

Stan techniczno-sanitarny większości placówek nauczania i wychowania ulega systematycznej poprawie. Podobnie, jak w latach poprzednich, w 2016r. zostały przeprowadzone liczne prace remontowe, modernizacyjne, które wpłynęły na poprawę warunków pobytu dzieci. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach szkolnych. Nie mniej jednak, dla zapewnienia właściwych warunków pobytu dzieci, konieczne jest systematyczne podejmowanie działań w kierunku zapewnienia odpowiedniego stanowiska pracy, uwzględnienia zasad higieny pracy umysłowej w rozkładach zajęć lekcyjnych, zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów.

X. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

1. Informacje o celu, zakresie i trybie postępowania przy sprawowaniu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Realizacja ustawowych obowiązków i zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, uwzględnia również sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, mającego na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach w sposób nie powodujący zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi podczas ich eksploatacji.

Realizacja celu działania organu inspekcji sanitarnej w ramach zadań wykonywanych przez pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, polega na zajmowaniu stanowisk w sprawach pozostających w zakresie jego właściwości wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub organów prowadzących postępowanie administracyjne i dotyczy planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

W związku z wynikającym bezpośrednio z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, mając na uwadze konieczność zapewnienia ludziom zdrowych warunków życia w miejscu ich pracy, zamieszkania i pobytu, na podstawie obowiązujących przepisów prawnych mających zastosowanie przy wykonywaniu zakresu tych zadań, Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie dokonuje oceny i zajmuje stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w ramach realizacji następujących zagadnień problemowych polegających na:

- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości prognoz oddziaływania oraz opiniowaniu prognoz opracowanych do projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości prognoz oddziaływania oraz opiniowaniu prognoz opracowanych do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miast i gmin, w ramach przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla realizacji późniejszych postanowień przyjętych w tych planach,
- uczestniczeniu w postępowaniu w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgadnianiu warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na ich realizację,
- uzgadnianiu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych obiektów budowlanych dotyczących warunków środowiska pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, przy produkcji i obrocie żywności oraz w związku z prowadzeniem działalności leczniczej i usług komercyjnych, na etapie uzyskiwania pozwolenia na ich budowę, przebudowę lub zmianę sposobu użytkowania,
- uzgadnianiu warunków zabudowy / lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- kontroli obiektów budowlanych, w celu potwierdzenia spełnienia w nich wymaganych przepisami warunków higieniczno-sanitarnych do prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności tych, które podlegają urzędowej kontroli PIS,

- kontroli obiektów budowlanych po zakończeniu budowy, w związku z ich dopuszczeniem do użytkowania,
- wydawaniu zaświadczeń , opinii o spełnieniu wymagań sanitarnych w obiektach budowlanych na poszczególnych etapach realizacji inwestycji oraz po jej zakończeniu,
- zajmowaniu stanowisk w formie zgód , uzgodnień czy opinii dotyczących odstępstw od przepisów prawnych np. w zakresie warunków technicznych dotyczących usytuowania urządzeń w budynkach i na terenie działki budowlanej,
- współpracy z jednostkami państwowymi i samorządowymi oraz organizacjami i innymi,
- przeprowadzaniu wstępnych przeglądów obiektów budowlanych przeznaczonych do adaptacji pod potrzeby planowanej przez wnioskodawcę działalności gospodarczej, przed przystąpieniem do procesu inwestycyjnego,
- prowadzeniu konsultacji inżynierskich na etapie projektowania inwestycji oraz udzielaniu informacji na temat wymaganych warunków higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych dla planowanej inwestycji oraz procedur mających zastosowanie w procesie inwestycyjnym.

2. Informacja z realizacji zadań przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2016 roku, w związku z realizacją ustawowych zadań pozostających w zakresie obowiązków Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie, rozpatrzono ogółem 352 wnioski, z czego 206 dotyczyło terenu powiatu krośnieńskiego, 143 terenu pozostającego w granicach administracyjnych miasta Krosna, a trzy zgodnie z dyspozycją ustawy o PIS dotyczącą kompetencji, przekazano do rozpatrzenia Podkarpackiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Z ogólnej liczby spraw dotyczących obrębu administracyjnego miasta Krosna 11 wniosków związanych było z uzgadnianiem w zakresie właściwości Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie dokumentacji projektowych inwestycji, planowanych do realizacji na terenie miasta.

W roku sprawozdawczym 38 wniosków związanych było z powiadomieniem organu inspekcji sanitarnej o zakończeniu robót budowlanych inwestycji i zamiarze przystąpienia do ich użytkowania. Dla wszystkich inwestycji wydano pisma o braku sprzeciwu co do możliwości dopuszczenia ich do eksploatacji.

Przeprowadzono 67 kontroli obiektów budowlanych, które miały potwierdzić wymagany stan higieniczno-sanitarny obiektu do prowadzenia w nich działalności gospodarczej przez wnioskujące podmioty gospodarcze w zakresach przez nich deklarowanych.

Trzydzieści rozpatrywanych wniosków dotyczyło postępowania administracyjnego prowadzonego w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w myśl ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W trzech przypadkach przeprowadzono postępowanie wyjaśniające przed zajęciem stanowiska w sprawie oceny oddziaływania, a dla 1 przedsięwzięcia planowanego do realizacji na terenie miasta Krosna, postępowanie zakończone zostało wydaniem opinii o konieczności przeprowadzenia oceny jego oddziaływania na środowisko.

W analizowanym okresie uzgodniono warunki realizacji dla 3 przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji środowiskowej, ze wskazaniem warunków ich realizacji w zakresie higieny środowiska i warunków pracy.

Rozpatrzono 8 wniosków dotyczących postępowania w ramach przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ze sporządzonymi prognozami ich oddziaływania na środowisko dla realizacji postanowień przyjętych w opracowywanych dokumentach oraz związanych z uzgodnieniami zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w w/w dokumentach planistycznych.

W roku sprawozdawczym na wniosek stron przeprowadzono 2 przeglądy obiektów budowlanych, które dotyczyły wstępnej oceny bezpieczeństwa zdrowotnego obiektu, przed przystąpieniem przez wnioskodawcę do procesu inwestycyjnego.

Dla obrębu administracyjnego miasta Krosna w analizowanym okresie nie dokonywano uzgodnień warunków zabudowy i zagospodarowania terenu dla lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz kontroli obiektów budowlanych w trakcie budowy. Nie prowadzono również spraw związanych z realizacją współpracy z jednostkami samorządowymi, państwowymi i innymi. Natomiast tak jak w latach ubiegłych prowadzono konsultacje inżynierskie w fazie projektowania inwestycji oraz udzielano informacje na temat wymaganych warunków higieniczno- sanitarnych i zdrowotnych dla planowanych inwestycji oraz procedur mających zastosowanie w procesie inwestycyjnym.

3. Podsumowanie

W 2016 roku ogólna liczba rozpatrywanych spraw w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie dla obrębu administracyjnego miasta Krosna wyniosła 143 i była nieznacznie mniejsza w odniesieniu liczby spraw odnotowanych w 2015 roku.

W 2016 roku w porównaniu z rokiem 2015 odnotowano :

- Wzrost liczby oględzin obiektów budowlanych, które potwierdziły wymagany stan higieniczno-sanitarny obiektu do prowadzenia w nich działalności gospodarczej przez wnioskujące podmioty (o ok. 15%),
- na tym samym poziomie pozostaje liczba stanowisk zajętych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie w sprawach dotyczących uzgadniania dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- na tym samym poziomie kształtuje się liczba uzgodnień ze wskazaniem warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W 2016 roku nastąpił nieznaczny spadek w stosunku do poprzedniego roku liczby spraw dotyczących :

- kontroli obiektów budowlanych , w związku z zakończeniem budowy i zamiarze przystąpienia do ich użytkowania,
- przeprowadzanych ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko planowanych do realizacji na terenie miasta,

- postępowań prowadzonych w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla realizacji postanowień przyjętych w opracowywanych dla terenu miasta Krosna w dokumentach planistycznych,
- przeglądów obiektów budowlanych, dotyczących wstępnej oceny bezpieczeństwa zdrowotnego obiektu, przed przystąpieniem przez wnioskodawcę do procesu inwestycyjnego.

Z przeprowadzonej analizy przedmiotu spraw rozpatrywanych w ramach czynności wykonywanych przez Sekcję Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie wynika, że w roku 2016 zakres zadań problemowych w przeważającej części dotyczył spraw związanych z wykonywaniem kontroli obiektów budowlanych oraz uzgodnień rozwiązań projektowych w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie pozostającym w obrębie administracyjnym miasta Krosna, odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego poprzez inspirowanie działań lokalnych organów administracji samorządowej m.in. wymagając przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowania terenów inwestycji, a także poprzez wymaganie od inwestorów podczas uczestniczenia w odbiorach obiektów budowlanych na etapie dopuszczenia ich do użytkowania oraz przy uzgadnianiu dokumentacji projektowych na etapie planowania inwestycji, spełnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, odpowiednich z punktu widzenia ochrony zdrowia.

XI. Działalność oświatowo-zdrowotna i promocja zdrowia

Podejmowane w 2016 roku działania oświatowo-zdrowotne mające na celu podniesienie poziomu kultury zdrowotnej mieszkańców miasta Krosna oraz zmianę ich sposobu myślenia o zdrowiu własnym i swoich najbliższych koncentrowały się na :

- kontynuacji długofalowych przedsięwzięć prozdrowotnych ukierunkowanych na najważniejsze problemy zdrowotne m. in. w zakresie: profilaktyki HIV/AIDS, zapobiegania nadwadze i otyłości, profilaktyki antynikotynowej oraz profilaktyki nowotworów,
- kontynuacji Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” współfinansowanego w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy,
- kontynuacji działań profilaktycznych zmierzających do poprawy bezpiecznego zimowego oraz letniego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- tworzeniu wsparcia dla realizowanych programów i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizację szkoleń i porad oraz udzielanie pomocy metodycznej i merytorycznej dla realizatorów działań (tj. szkolnych koordynatorów programów edukacyjnych, pedagogów szkolnych i nauczycieli przedmiotów oraz edukacji wczesnoszkolnej).

W 2016 roku na terenie Krosna kontynuowano realizację programów zdrowotnych:

1. „Trzymaj formę”- w 8 szkołach podstawowych i gimnazjach / ok. 840 uczniów
2. Szkolne programy antynikotynowe („Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”) – w 24 placówkach oświatowo-wychowawczych / ok. 1600 uczestników,
3. „Wybierz życie-pierwszy krok”- w 6 szkołach ponadgimnazjalnych /ok.400 uczniów,
4. „Ars, czyli jak dbać o miłość” – w 7 szkołach ponadgimnazjalnych / ok. 480 uczniów,
5. „Zawsze razem” – w 4 szkołach podstawowych / ponad 300 uczniów
6. "Znamię! Znam je?"- w 2 szkołach ponadgimnazjalnych/ ok.310 uczniów

oraz kampanii:

1. „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” dla ok. 7000 odbiorców,
2. „Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test” dla ok. 1000 odbiorców,
3. „Coś Was łączy ? Zrób test na HIV” dla ok. 500 odbiorców.

Podejmowano także działania związane ze Światowym Dniem Zdrowia (wśród ok.2300 osób), Światowym Dniem bez Tytoniu (wśród ok.1440 osób), Światowym Dniem Rzucania Palenia (wśród ok.4150 osób), Światowym Dniem AIDS (dla ok.500 osób), XXV Ogólnopolskiej Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia (dla ponad 230 uczniów gimnazjum) oraz w ramach profilaktyki grypy (wśród ok.4500 osób) i akcji Bezpieczne Ferie i Wakacje (wśród ponad 2340 dzieci i młodzieży wypoczywającej w mieście i powiecie).

Zorganizowano 78 porad (z udziałem 265 osób) dotyczących organizacji zaplanowanych działań prozdrowotnych lub realizacji programów edukacyjnych. Przeprowadzono 3 szkolenia dla 112 osób, w tym dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów na temat racjonalnego odżywiania i roli aktywności fizycznej w życiu człowieka.

W 2016 r. realizacja zamierzonych przedsięwzięć możliwa była dzięki kontynuacji współpracy z samorządami lokalnymi oraz organizacjami i instytucjami spoza PIS: Komendą Miejską Policji w Krośnie, Rejonowym Zarządem PCK w Krośnie, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi w Krośnie, Regionalnym Centrum Kultur Pogranicza w Krośnie, Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli Oddział w Krośnie, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Krośnie oraz redakcjami lokalnych gazet i telewizji kablowej.

XII. Działalność laboratoryjna

Ogółem w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Krośnie w 2016r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 2 782 badania, wykonano 9 245 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 4 966 próbek, zakwestionowano 197 próbek. Natomiast w ramach usług zleconych przeprowadzono 9 995 badań, wykonano 26 610 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Pobrano i zbadano 18 071 próbek, zakwestionowano 1 236 próbek.

Badania w Oddziale Laboratoryjnym prowadzone są w następujących pracowniach:

Pracownia Epidemiologii do zadań której należy:

- izolacja i identyfikacja drobnoustrojów chorobotwórczych,
- kontrola procesu sterylizacji za pomocą testów sporalowych,
- określenie wrażliwości izolowanych szczepów na leki przeciw bakteryjne,
- wykrywanie i identyfikacja jaj pasożytów i cyst pierwotniaków.

W 2016r. w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 1188 badań, wykonano 3 845 oznaczeń mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 1188 próbek, zakwestionowano 39 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 5618 badań, wykonano 14 418 oznaczeń mikrobiologicznych.

Pracownia Higieny Komunalnej do zadań której należy:

- analiza mikrobiologiczna i fizyko-chemiczna wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z urządzeń do zaopatrzenia w wodę,
- analiza mikrobiologiczna i fizyko-chemiczna wody z kąpielisk i basenów kąpielowych.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 385 badań, wykonano 1622 oznaczenia chemiczne, fizyczne i mikrobiologiczne. Pobrano i zbadano 149 próbek, zakwestionowano 7 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 1043 badania, wykonano 3219 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 702 próbki, zakwestionowano 231 próbek.

Pracownia Higieny Żywności i Żywienia do zadań której należy:

- analiza mikrobiologiczna żywności,
- analiza chemiczna żywności,
- analiza jakości zdrowotnej żywienia zbiorowego.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 899 badań, wykonano 2409 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych. Pobrano i zbadano

315 próbek, zakwestionowano 30 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 2496 badań, wykonano 4950 oznaczeń chemicznych, fizycznych i mikrobiologicznych, pobrano i zbadano 1019 próbek, zakwestionowano 44 próbki.

Pracownia Higieny Pracy do zadań której należy:

- wykonywanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ogółem 310 badań, wykonano 1369 oznaczeń chemicznych i fizycznych. Pobrano i zbadano 3314 próbek, zakwestionowano 121 próbek. W ramach usług zleconych przeprowadzono 838 badań, wykonano 4023 oznaczenia chemiczne i fizyczne, pobrano 10732 próbki, zakwestionowano 961 próbek.

Oddział Laboratoryjny wykonuje wysokiej jakości badania laboratoryjne zgodnie z udokumentowanymi i zwalidowanymi lub sprawdzonymi metodami w ramach działalności nadzorczej i usługowej, dostarcza Klientom wiarygodne i użyteczne wyniki badań. Oddział posiada certyfikat akredytacji dla Laboratorium badawczego Nr AB 624 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, z datą wydania - 5 lipca 2013 roku, włączony jest w zintegrowany system badawczy w realizacji badań w pionach higieny żywności i żywienia, higieny komunalnej, higieny pracy i epidemiologii. Laboratorium w 2016r. zrealizowało pozytywnie plan kontroli wewnętrznej dla każdej akredytowanej i sprawdzonej metody co pozwoliło zapewnić otrzymywanie rzetelnych i wiarygodnych wyników badań z zapewnioną spójnością pomiarową.

Podsumowanie

W 2016r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie, w ramach sprawowanego nadzoru, dokonali w obiektach zlokalizowanych na terenie miasta Krosna i powiatu krośnieńskiego ogółem 2952 kontroli sanitarnych i wizytacji. W związku ze sprawowanym nadzorem wydano 841 decyzji merytorycznych oraz 659 decyzji płatniczych. Nałożono 62 mandaty na kwotę 11 250 zł. W ramach postępowania egzekucyjnego w administracji wydano 32 tytuły wykonawcze celem przymuszenia do wykonania obowiązku. Nałożono 8 kar pieniężnych za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych na kwotę 200 000 zł.

W związku ze sprawowanym nadzorem sanitarnym wykonano ogółem 4455 badań w ramach których wykonano oznaczenia chemiczne – 572, fizyczne - 4154, mikrobiologiczne – 6192. Pobrano ogółem 4883 próbek.

Zrealizowano zaplanowane cele i zadania merytoryczne zgodnie z Rocznym Planem pracy jednostki na 2016r, który dotyczył przede wszystkim poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej, poprawy warunków produkcji i obrotu żywności zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, poprawy warunków pracy, promocji zdrowia, nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych.

Sytuacja epidemiologiczna na terenie miasta Krosna jest stabilna. W 2016r. nie występowały zdarzenia i zachorowania, które stanowiłyby zagrożenie epidemiologiczne dla mieszkańców miasta.

Dzięki skutecznie prowadzonemu nadzorowi oraz inicjatywie i trosce przedsiębiorców stan sanitarno – higieniczny kontrolowanych obiektów ulega sukcesywnej poprawie.

Wzmocniony nadzór nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, analiza zgłoszeń zatruc środkówami zastępczymi i przeprowadzone postępowania administracyjne przyczyniły się do zmniejszenia zatruc tymi środkami.

Systematyczny nadzór sanitarny nad obiektami oraz analiza sprawozdań z badań laboratoryjnych pozwoliły na ujawnienie wielu nieprawidłowości i zagrożeń, a w końcowym efekcie na ich likwidację w związku z podjętymi działaniami przez PPIS w Krośnie.

Opracowanie:

Beata Pieczonka – Kierownik Sekcji Epidemiologii

Danuta Kenar – Zajac - Kierownik Sekcji Higieny Komunalnej

Grzegorz Pelczar – Kierownik Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia

Dorota Stopyra - Kierownik Sekcji Higieny Pracy

Katarzyna Cetnarska – Kierownik Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży

Anita Pelczar - Kierownik Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Barbara Staszkiwicz - Kierownik Techniczny Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Elżbieta Bućko - Płoszczyca – Kierownik Oddziału Laboratoryjnego

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
W KROŚNIE

Ewa Szybieniecka
mgr Ewa Szybieniecka

Zatwierdził: mgr Ewa Szybieniecka
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie